

Startnotitie Besluit-MER
Nieuw Leven in de Lus van Linne

21 juli 2009

Startnotitie Besluit-MER

Nieuw Leven in de Lus van Linne

21 juli 2009

Grondstoffen

Inhoudsopgave

1 Inleiding	5
1.1 Plangebied	5
1.2 Nieuw Leven in de Lus van Linne.	8
1.3 Ambitie	9
1.4 Initiatiefnemer	10
1.5 Milieu-effect-rapportage	12
2 Gebiedsbeschrijving	14
2.1 De recente geschiedenis van de Lus van Linne	14
2.2 Huidige situatie	16
2.2.1 Landschap	16
2.2.2 Economie en toerisme	18
2.2.3 Natuur	18
2.2.4 Rivier en veiligheid	20
2.2.5 Bodem en water	22
2.2.6 Milieu	23
2.3 Autonome ontwikkeling	24
3 Toelichting op het initiatief	25
3.1 Nieuw leven in de Lus van Linne	25
3.2 De dynamiek van de Maas als basis	26
3.3 Planproces tot heden	28
3.4 Het basisplan	30
3.5 Alternatieven en varianten	34
4 Te onderzoeken effecten	35
4.1 Beoordelingskader	35
4.2 Rivierkundige effecten: Ruimte voor de Maas	36
4.3 Natuur: Ontwikkeling kerngebied EHS	37
4.4 Cultuurhistorie en archeologie: Inzicht voor wat was	39
4.5 Landschap en landgebruik: Ruimtelijke kwaliteit	40
4.6 Bodem: Zorgvuldig omgaan met eventuele verontreinigingen	41
4.7 Hydrologie: Kwelgevoeligheid en kwelkansen	42
4.8 Externe effecten: hinder door geluid, stof en veiligheid	43
5 Besluiten en Procedures	44
5.1 Startnotitiefase	44
5.2 Mer-fase	45
5.3 Vervolgfase	46
5.4 Overige besluiten	47
5.5 Betrokken actoren	48
Bijlage Literatuurlijst	50
Bijlage beoordelingskader	52

Lijst van figuren

<i>Figuur 1 - Situering van het plangebied</i>	5
<i>Figuur 2 - Gebiedsnamen in het plangebied</i>	6
<i>Figuur 3 - Perceelseigendommen in en rond het Plangebied</i>	7
<i>Figuur 4 - Toegang tot de Lus van Linne via de sluizen van Linne</i>	7
<i>Figuur 5 - Conversie naar natuur</i>	9
<i>Figuur 6 - Initiatiefnemer</i>	10
<i>Figuur 7 - Projectvoorbeeld van Initiatiefnemer</i>	11
<i>Figuur 8 - Spoorplassen</i>	13
<i>Figuur 9 - Lus van Linne ca. 1840</i>	14
<i>Figuur 10 - Ontwikkeling grindwinning (bron Studio Nuijten)</i>	14
<i>Figuur 11 - Historische assen en namen in het Plangebied (Kadaster en karteringen)</i>	15
<i>Figuur 12 - Huidig daadwerkelijk grondgebruik in het Projectgebied</i>	16
<i>Figuur 13 - Uitsnede beleidskaart archeologie gemeente Roermond</i>	17
<i>Figuur 14 - Oostelijke oeverzone van de Spoorplas (april 2007)</i>	19
<i>Figuur 15 - Maasoever Linne</i>	20
<i>Figuur 16 - Waterstijging bij een hoogwatergolf (bron: RWS)</i>	21
<i>Figuur 17 - Wonen en bedrijvigheid in de omgeving</i>	23
<i>Figuur 18 - Lange termijn reserveringen IVM2 t.b.v. rivierverruiming.</i>	24
<i>Figuur 19 - Schetsontwerp2007 van Ballast Nedam grondstoffen</i>	25
<i>Figuur 20 - Dynamiek van Maas bij Linne bij verschillende rivierafvoeren</i>	26
<i>Figuur 21 - Indeling van het plangebied naar dynamiek en stroming</i>	27
<i>Figuur 22 - Impressies van natuur onder hoge én lage dynamiek van rivierstroming</i>	27
<i>Figuur 23 - Schetsbeeld planvorming december 2006</i>	28
<i>Figuur 24 - Perpectiefschets Basisplan</i>	29
<i>Figuur 25 - Schetskaart Basisplan</i>	30
<i>Figuur 26 - Componenten van de voorgenomen activiteiten</i>	31
<i>Figuur 27 - Zichtbare rivierdynamiek</i>	32
<i>Figuur 28 - Ontwikkeling van alternatieven in het m.e.r.</i>	34
<i>Figuur 29 - Nieuwe Natuur in de EHS en het POL 2006</i>	37
<i>Figuur 30 - Kleine plevier</i>	37
<i>Figuur 31 - Voorbeeld van aanleg grindbank rivierverruiming Roosteren</i>	40
<i>Figuur 32 - Zicht op de Maas bij het 'Stangestel Linne' ca. 1920</i>	46
<i>Figuur 33 - Aan de Maasoever</i>	52

De m.e.r.-procedure

1. Startnotitie

De initiatiefnemer stelt een startnotitie op. Dit document bevat de basisgegevens van het project. Als het bevoegd gezag de startnotitie bekend maakt, begint de openbare procedure.

2. Inspraak en advisering

Inspraak (het schriftelijk of mondeling naar voren brengen van zienswijzen) staat open voor iedereen gedurende een redelijke termijn van meestal tussen de 4 en 6 weken. De wettelijke adviseurs, waaronder de Commissie m.e.r., worden gevraagd om advies uit te brengen. Inspraak en advisering richt zich op de gewenste richtlijnen voor de inhoud van het milieueffectrapport. De Commissie betreft voor haar richtlijnenadvies ook de inspraakreacties en de adviezen van de andere wettelijke adviseurs.

3. Richtlijnen

Binnen 13 weken na publicatie van de startnotitie stelt het bevoegd gezag de richtlijnen vast. Deze geven aan welke alternatieven en welke milieugevolgen in het milieueffectrapport moeten worden behandeld.

4. Milieueffectrapport (MER)

De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het opstellen van het MER. In deze stap is het belangrijk dat de resultaten uit het milieuonderzoek meegenomen worden bij het verder uitwerken van het voornemen. Als het MER gereed is, zendt de initiatiefnemer het naar het bevoegd gezag.

5. Aanvaardbaarheidsbeoordeling

Na indiening van het MER beoordeelt het bevoegd gezag binnen 6 weken of het MER voldoet aan de richtlijnen (de gewenste inhoud) en wettelijke eisen. Het bevoegd gezag kijkt ook of de aanvraag in behandeling kan worden genomen. Deze aanvaardbaarheidsbeoordeling is in feite een voorlopige toets waarbij het bevoegd gezag bekijkt of er niet iets vergeten is.

6. Bekendmaking MER met aanvraag of ontwerpbesluit

Het bevoegd gezag publiceert na de aanvaardbaarheidsbeoordeling het MER met het ontwerpbesluit ten behoeve van de inspraak en advisering.

7. Inspraak, advisering en hoorzitting

Iedereen kan opmerkingen (zienswijzen) maken over het MER en bedenkingen indienen tegen de aanvraag of het ontwerpbesluit. De termijn hiervoor is 6 weken.

8. Toetsing door de Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.)

Na afloop van de inspraak brengt de Commissie m.e.r. binnen 5 weken advies uit over de volledigheid en de kwaliteit van het MER. Zij kijkt daarbij ook naar de binnengekomen inspraakreacties en adviezen.

9. Besluit

Het bevoegd gezag neemt het besluit over het project. Het houdt daarbij rekening met de milieugevolgen, inspraakreacties en adviezen. Het motiveert in het besluit wat er met de resultaten van het MER is gedaan. Verder stelt het bevoegd gezag vast wat en wanneer er geëvalueerd moet worden.

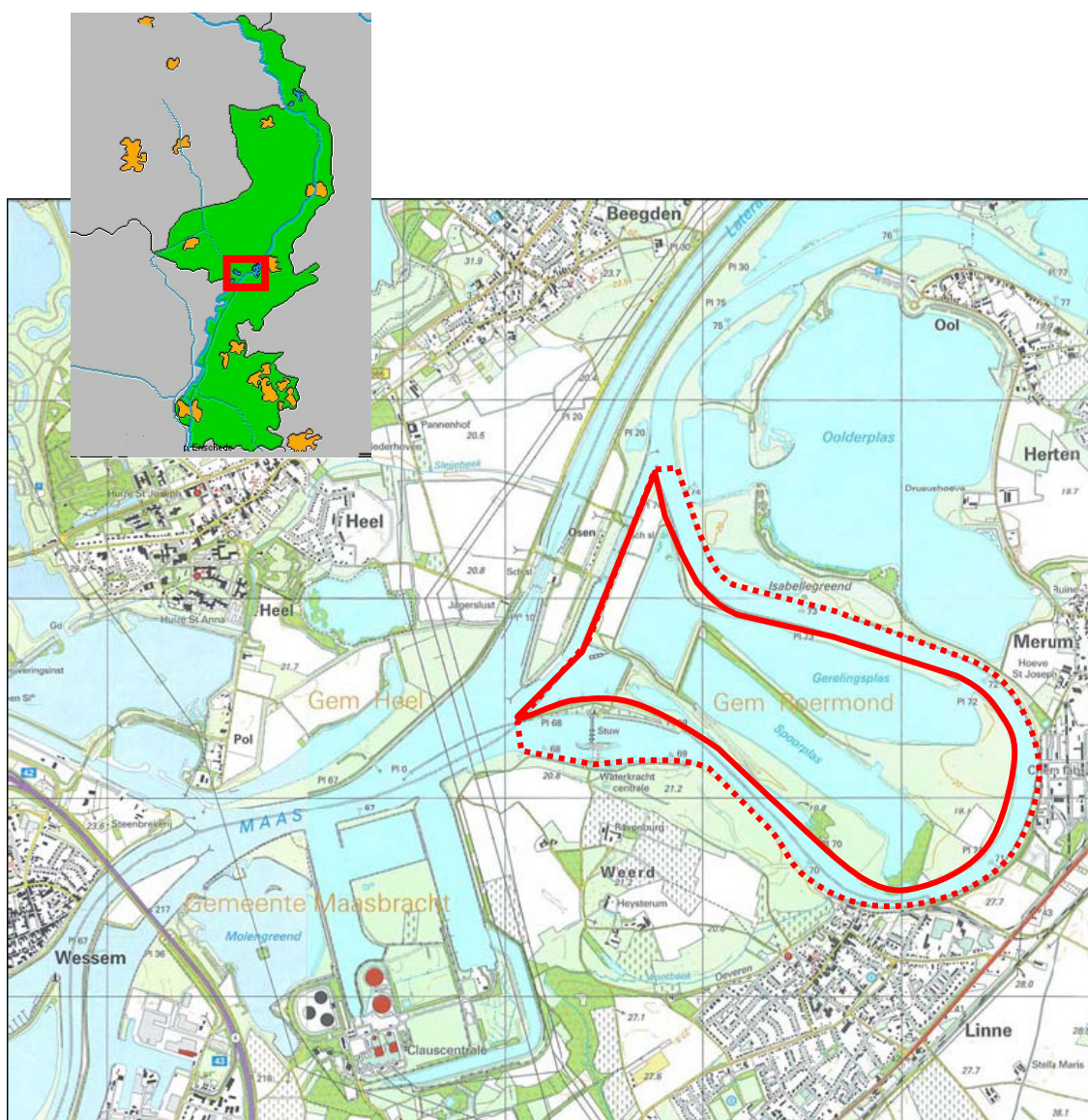
10. Evaluatie

Het bevoegd gezag evalueert met medewerking van de initiatiefnemer de werkelijk optredende

1 Inleiding

1.1 Plangebied

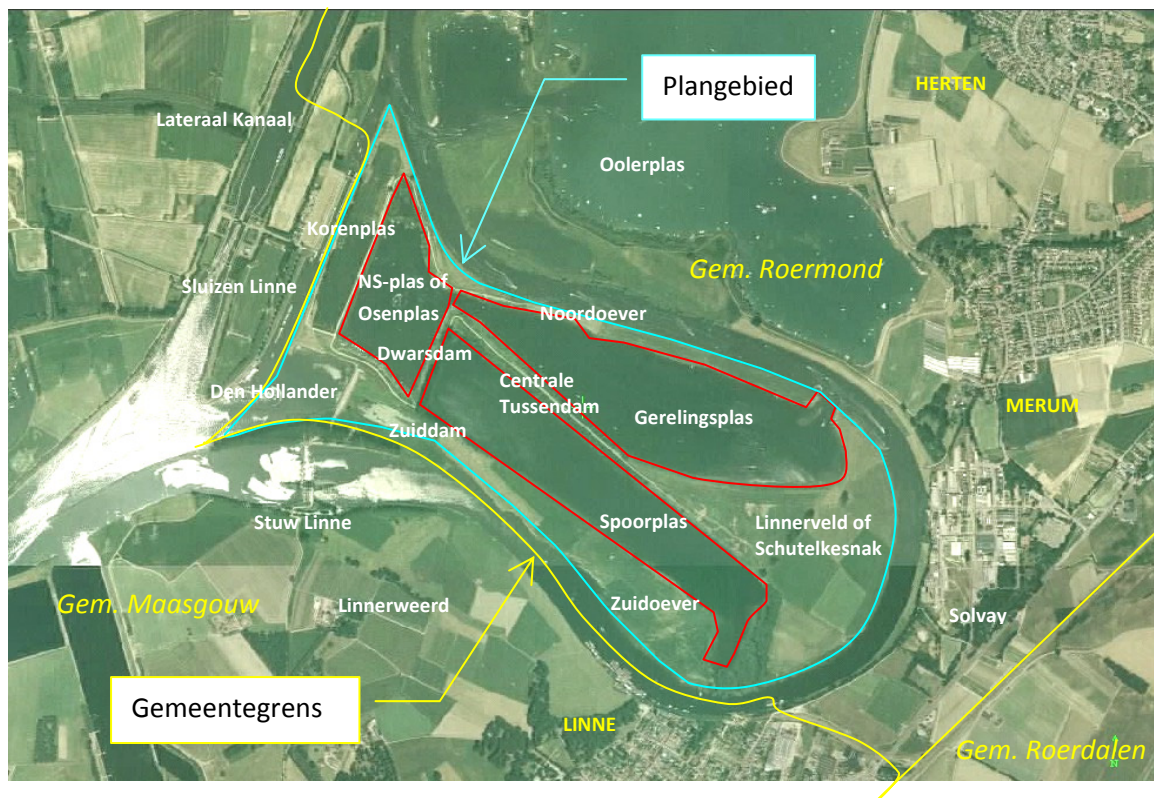
In het midden van de Provincie Limburg, net onder Roermond, ligt de grootste meander in de Maas: de Lus van Linne. De meanderbocht omsluit een ruim 200 hectare grote uiterwaard, waarin een aantal plassen liggen die rond het midden van de vorige eeuw zijn ontstaan door de winning van spoorgrind voor de Nederlandse Spoorwegen. De plassen worden omgeven door agrarische terreinen. Op een deel van de oevers van de Maas en de plassen heeft zich natuur ontwikkeld. De Lus van Linne behoort tot het voormalig landgoed Osen, en is alleen toegankelijk vanaf de westzijde vanuit Heel.

Figuur 1 - Situering van het plangebied

In vorenstaande figuur is met een gesloten lijn het Plangebied aangegeven. Deze omsluit de oever van de Maas en de waterplassen en landstroken in de Lus van Linne. Dit Plangebied wordt omgeven door een buitenrand bestaande uit het zomerbed van de Maas en de sluisstrook, waarin de planvorming zich eventueel kan uitbreiden of directe invloed heeft (gestreepte lijn).

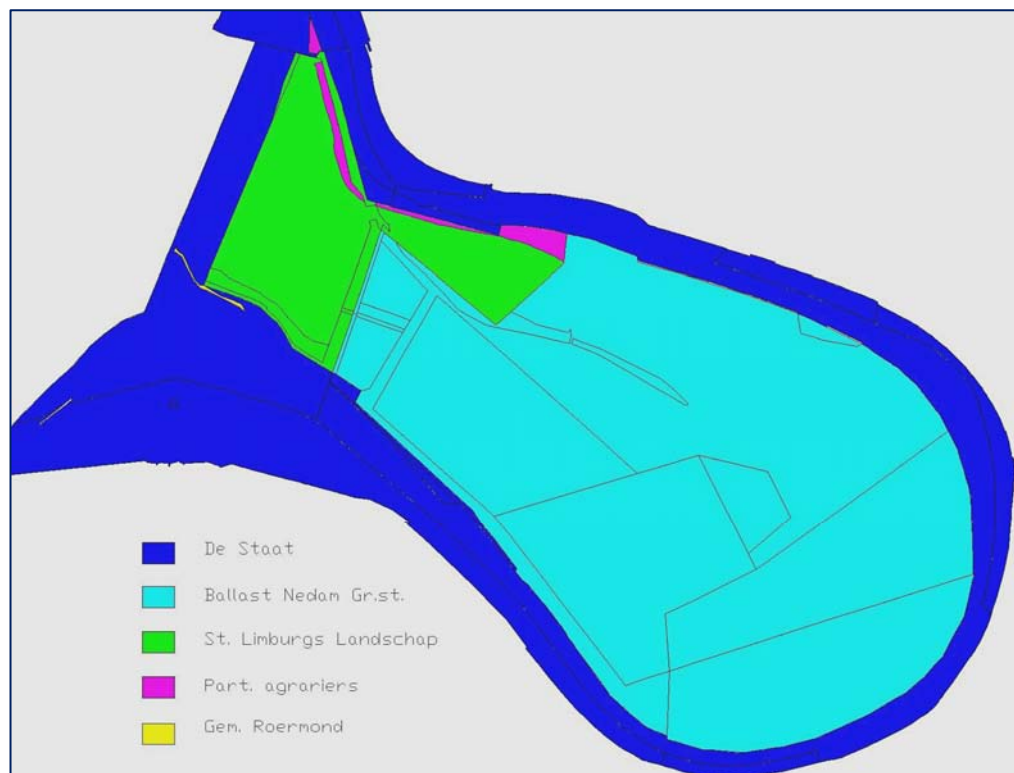
Binnen het Plangebied worden namen gehanteerd zoals in de onderstaande figuur is aangegeven.

Figuur 2 - Gebiedsnamen in het plangebied

Het plangebied omvat ca. 203 ha. Daarvan zijn de wateroppervlakten ca. 103 ha groot, het overige bestaat voornamelijk uit verpachte agrarische landoppervlakten en daarvoor gebruikte damstroken. Het zomerbed van de Maas rondom het Projectgebied is ca. 71 ha groot.

Binnen het Plangebied komen hoofdzakelijk twee grondeigenaren voor: de Stichting het Limburgs Landschap en Ballast Nedam Grondstoffen. Verder bezitten twee agrariërs en de gemeente Roermond een paar smalle grondstroken. Vooral rondom het Plangebied is de Staat grondeigenaar.

Figuur 3 - Perceelseigendommen in en rond het Plangebied

Figuur 4 - Toegang tot de Lus van Linne via de sluizen van Linne

1.2 Nieuw Leven in de Lus van Linne.

De Lus van Linne is aangewezen als kerngebied in de Ecologische Hoofdstructuur. Door de versterking van de invloed van de rivier en het omschakelen naar natuurlijk beheer zal de natuurkwaliteit fors vergroot moeten worden. Om deze natuurdoelen te bereiken is een herinrichting van het gebied noodzakelijk.

Ballast Nedam Grondstoffen B.V. heeft het initiatief genomen deze natuurgerichte herinrichting van het gebied te realiseren. Een eerste schets voor de Lus van Linne is in 2005 gepresenteerd en besproken met diverse partijen. Uit deze verkenning kwamen een aantal kansen en knelpunten in beeld op basis waarvan in 2007 een tweede schetsontwerp is opgesteld. Dit tweede plan is op basis van een verkennende rivierkundige berekeningen aangepast tot een volgens de initiatiefnemer meest wenselijk "Basisplan".

Met de particuliere grondeigenaar, de Stichting het Limburg Landschap, Rijkswaterstaat en Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg (waarin de provincie Limburg en gemeenten samenwerken) zijn besprekingen gevoerd rond het initiatief. Al deze partijen zien mogelijkheden om de beoogde nieuwe natuur in de Lus van Linne over 200 hectare, binnen 10 jaren (en voor gedeelten al veel sneller) te realiseren.

In voorliggende "Startnotitie Besluit-MER" presenteert de initiatiefnemer Ballast Nedam Grondstoffen b.v. het "Basisplan Nieuw Leven in de Lus van Linne". In deze Startnotitie worden de achtergronden en uitgangspunten van het plan op een rij gezet en wordt beschreven welke zaken in de planstudie onderzocht gaan worden. Daarnaast wordt informatie gegeven over het proces van de m.e.r.-procedure.

Het doel van de Startnotitie is:

- Betrokken personen en instanties te informeren over de achtergronden, doelen en beoogde invulling van het initiatief.
- Betrokken personen en instanties te informeren over wat er in de m.e.r. uitgezocht zal worden en hen gelegenheid te geven om in te spreken op de voorgestelde inhoud van de milieu-effect-rapportage en de beoordelingscriteria.
- Mogelijke varianten te verkennen en kansrijke ideeën in beeld te brengen om het plan te verbeteren.

De Startnotitie is bedoeld om iedereen de gelegenheid te bieden opmerkingen te maken over de voorgestelde inhoud van het milieueffectrapport (MER). Deze (inspraak)reacties neemt de Commissie voor de m.e.r. mee bij het formuleren van haar advies. Het bevoegde gezag stelt mede op basis van dit advies de Richtlijnen voor de uitvoering van het MER vast. De Richtlijnen bevatten inhoudelijke eisen waaraan het op te stellen MER moet voldoen.

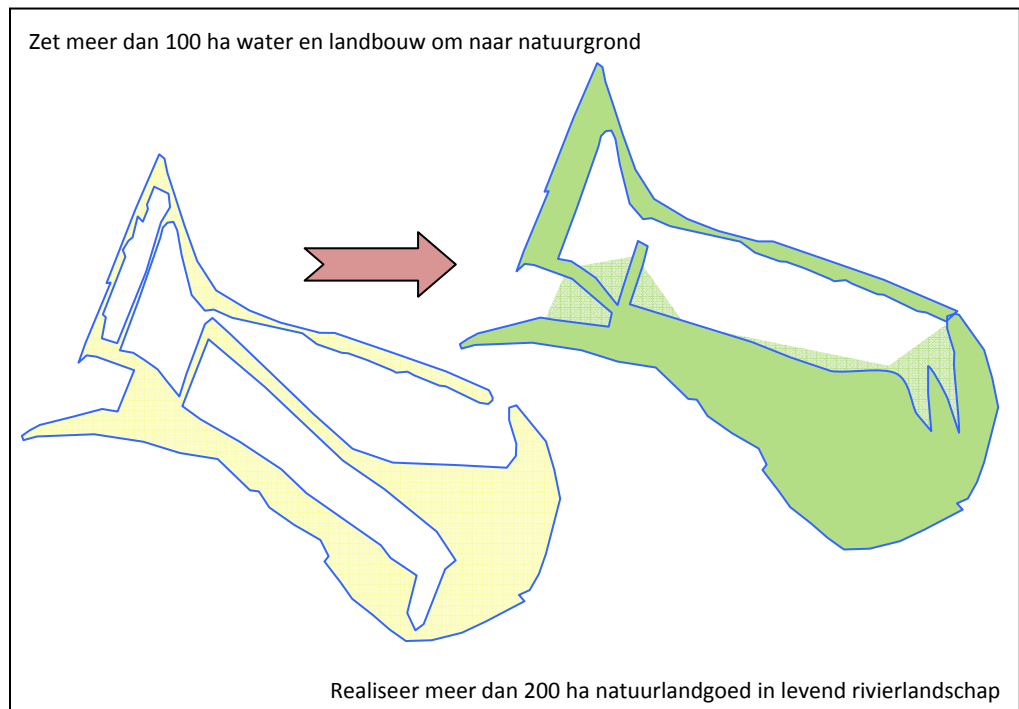
1.3 Ambitie

De initiatiefnemer ziet in de Lus van Linne grote mogelijkheden. Een flink aantal ingrediënten is aanwezig voor een voorspoedige en geïntegreerde planaanpak, ondermeer:

- de wens van veel betrokken overheden om te komen tot een natuurgerichte herinrichting;
- de aanwezigheid in het terrein van en de samenwerking met de Stichting het Limburgs Landschap;
- de opname van het project in de gebiedsontwikkeling Midden-Limburg van de betrokken gemeenten en de provincie Limburg;
- de aanwezigheid van een winbare omvang van in het verleden slechts gedeeltelijk uitgenutte oppervlaktedelfstoffen ter plaatse.

De ambitie is om een integrale herinrichting van de Lus van Linne te realiseren en daarmee de ruimte te scheppen voor de ontwikkeling van ruim 200 hectare robuuste, dynamische en soortenrijke riviernatuur. Het gebied moet uitgroeien tot een verbindingsschakel én kerngebied in de Midden-Limburgse ecologische Hoofdstructuur, met een meerwaarde die uitstraalt naar het gehele Maasplassengebied. Daarbij moet naast beheersruimte voor tijdelijke vegetatie-ontwikkeling een bijdrage aan hoogwaterbescherming van de rivier de Maas tot stand worden gebracht.

De initiatiefnemer streeft ernaar deze ambitie in afzienbare tijd te voltooien, door in regionale samenwerking de uitvoeringskracht van publieke en private partijen te bundelen. De inzet is om binnen twee jaren na de start een proportioneel deel van het plan te kunnen opleveren en te starten met een riviergestuurd natuurbeheer.

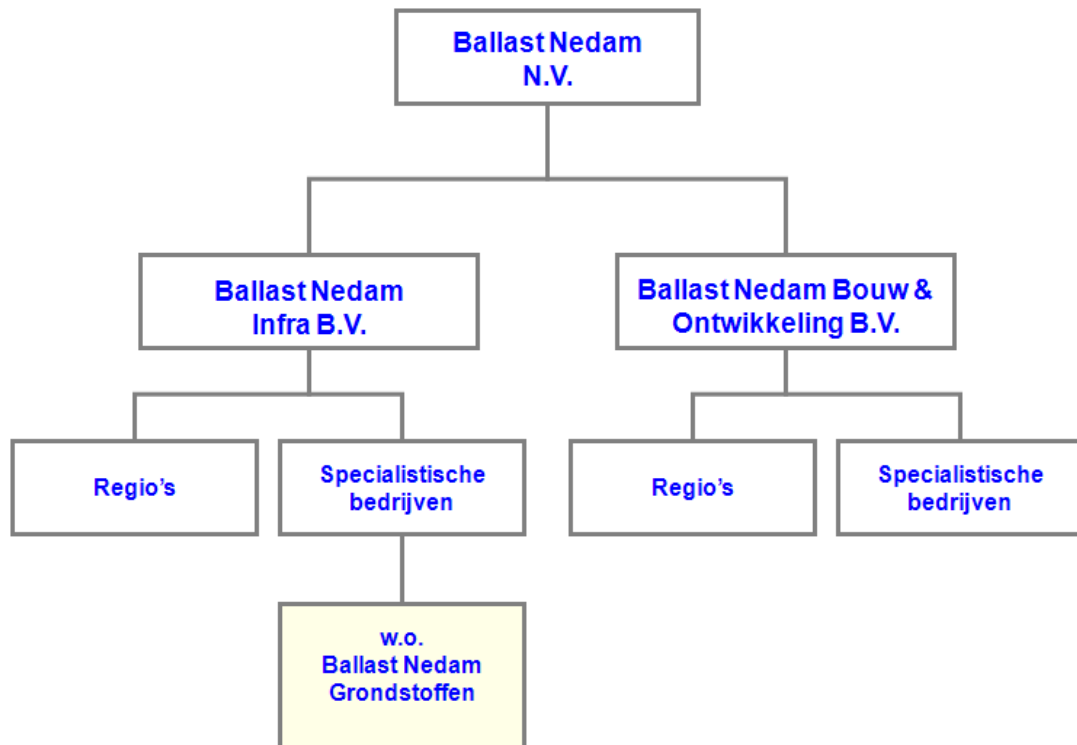
Figuur 5 - Conversie naar natuur

1.4 Initiatiefnemer

Het initiatief voor het plan Nieuw Leven in de Lus van Linne is aangedragen door Ballast Nedam Grondstoffen B.V. te Soesterberg. De firma is actief in de grondstofvoorziening naar de Bouw vanuit productieplaatsen in Nederland, Noorwegen, België en Duitsland. Ballast Nedam Grondstoffen is een dochteronderneming van Ballast Nedam Infra en behoort tot het beursgenoteerde Ballast Nedam N.V. te Nieuwegein.

Vanuit dit aannemingsbedrijf staat Ballast Nedam Grondstoffen veelal anders tegenover gebiedsontwikkeling dan traditionele zand- en grindwinbedrijven. Als grondstoffenproducent werkt Ballast Nedam Grondstoffen intensief samen met overheden om vroegtijdig in ontwerpprocessen praktische kennis in te brengen door aan te geven waar grondstoffen een benodigde kostendrager kunnen zijn en de planvorming en realisatie voortvarend ter hand te nemen.

Ballast Nedam Grondstoffen BV is in 2009 eigenaar geworden van het grootste deel van de terreinen in de Lus van Linne. Na jaren onduidelijkheid kan nu gewerkt worden aan realisatie van door de overheden gestelde beleidsdoelen. Daarbij ziet Ballast Nedam Grondstoffen goede mogelijkheden en goede redenen haar kernactiviteit ook in dit project ten nutte van de beoogde bestemming te kunnen maken. Aan de Belgische zijde van de Grensmaas heeft Ballast Nedam Grondstoffen ervaring opgebouwd met de rivier de Maas en de oplevering van Maasoevers als nieuwe natuur. Bij Roosteren heeft Ballast Nedam Grondstoffen een grootschalige rivierverruiming gerealiseerd in het kader van het project de Grensmaas.

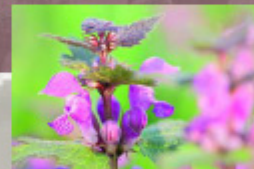
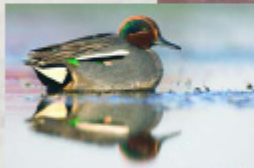
Figuur 6 - Initiatiefnemer

Bichterweerd

Like a Rolling Stone

5 mei 2008
Like a Rolling Stone

Een tweede boek, waar het CN team aan meewerkte, is onlangs officieel voorgesteld: *Like a Rolling Stone*. Met dit fotoboek wordt getoond hoe groot de 'biodiversiteit' of zeg maar natuurlijke verscheidenheid langs de Maas en in het bijzonder op de terreinen van de voormalige grindgroeve Bichterweerd nu al is.

Het boek is een "afscheidscadeau" van de nv Bichterweerd, een bedrijf dat de afgelopen 40 jaren grind heeft gewonnen in Bichterweerd.

Auteur Marc De Coster vertelde hoe fascinerend de actuele ontwikkeling van natuur op dit terrein is. Hij onderstreepte ook dat steeds meer mensen heel erg nood hebben aan aantrekkelijke terreinen om natuur te ontdekken, te beleven en tot rust te komen. Hij stelt zich in dit boek ook de vraag of er in de nabije toekomst letterlijk en figuurlijk ruimte kan komen voor een constructieve en creatieve samenwerking tussen grindbedrijven, overheden en natuurverenigingen. Of met andere woorden hoe het (grind)keitje verder kan of zal rollen ...

De fotografie van 'Like a Rolling Stone' gebeurde door Erwin Christis en Kobe van Looveren (CN-team), en het voltallige Vilda team: Yves Adams, Rollin Verlinde, Misjel Decler en Ludo Goossens.

Figuur 7 - Projectvoorbeeld van Initiatiefnemer

1.5 Milieu-effect-rapportage

Een milieu-effect-rapportage (m.e.r.) is een verplichte procedure die resulteert in een Milieu-Effect-Rapport (MER). De m.e.r. ondersteunt de afwegingen rond besluiten die een plan mogelijk maken.

Te nemen besluiten

De m.e.r.-plichtige besluiten voor dit plan zijn:

1. Uitvoering van het plan valt onder onderdeel C, activiteit 9, van de bijlage bij het Besluit m.e.r. 1994. Hierin wordt bedoeld op de inrichting van het landelijk gebied. Het vaststellen van een bestemmingsplan kent op basis hiervan een MER-plicht. Het Plangebied omvat met inbegrip van het zomerbed van de Maas meer dan 250ha.
2. Uitvoering van het plan valt tevens onder onderdeel C, activiteit 16.1, van de bijlage bij het Besluit m.e.r. 1994. Hierin wordt bedoeld op de winning van oppervlaktedelfstoffen in een winplaats van 100 hectare of meer. Het besluit tot verlenen van een vergunning uit de Ontgrondingenwet kent op basis hiervan een MER-plicht.
3. Uitvoering van het plan valt mogelijk tevens onder onderdeel C, activiteit 18.3, van de bijlage bij het Besluit m.e.r. 1994. Hierin wordt bedoeld op een inrichting voor het nat bergen van grond, waarin 500.000 m³ of meer baggerspecie wordt opgeslagen. Het besluit tot verlenen van een vergunning uit de Wet Milieubeheer, Wet Bodembescherming en/of de Wet Verontreiniging Oppervlaktewateren kent op basis hiervan een MER-plicht.
4. Een besluit tot verlenen van vergunning uit de Wet Beheer Rijkswaterstaatswerken valt niet onder een direct onderdeel van de bijlage bij het Besluit m.e.r. 1994. Wel bestaat op grond van de Europese Richtlijn 2001/42/EG voor de strategische milieubeoordeling mogelijk een MER-plicht voor z.g. "flood-relief-works"

Ongeacht de genoemde categoriegrenzen heeft het initiatief een zodanige omvang dat een milieu-effect-rapportage ook vrijwillig op zijn plaats is bij alle te nemen besluiten.

Bevoegde gezagen

De inhoud van een m.e.r. is voor al deze besluiten gelijk, mits alle voor de betrokken besluiten relevante milieu-effecten worden geïnventariseerd en afgewogen. Wel is van belang welke organen Bevoegd Gezag zijn voor de m.e.r. :

1. De Gemeente Roermond neemt als eerste een besluit voor het vaststellen van het (Ontwerp-) Bestemmingsplan (categorie C9),
2. de provincie Limburg neemt een besluit voor ontgrondingsvergunning (categorie C16)
3. Rijkswaterstaat Dienst Limburg neemt besluiten rond de herplaatsing van natte grond (bagger) in het gebied (categorie C18) en inzake rivierversuiming.

Om meervoudige publicatie en acceptatie te voorkomen, kan de gemeente Roermond als Bevoegd Gezag voor deze m.e.r. optreden en kan de Provincie Limburg de m.e.r. coördineren naar de drie Bevoegde Gezagen. De m.e.r. begint dan wel bij de drie organen, maar wordt verder gezamenlijk ter hand genomen, terwijl de Gemeente Roermond de wettelijke handelingen en besluiten rond deze m.e.r. uitvoert.

Besluit-m.e.r.

Deze Startnotitie gaat uit van bestemmingswijziging in het plangebied, en de daarvoor benodigde transformaties binnen het plangebied. Er wordt dus van uit gegaan dat het realiseren van robuuste natuur juist in de Lus van Linne gewenst is, en dat dit gepaard zal gaan met grootschalig grondverzet, waarbij herwinning van resten grind bijdraagt aan duurzaamheid en planonderbouwing. De locatiekeuze voor deze activiteiten ligt voor dit initiatief derhalve vast, zodat geen Plan-m.e.r., maar een Besluit-m.e.r. van toepassing is.

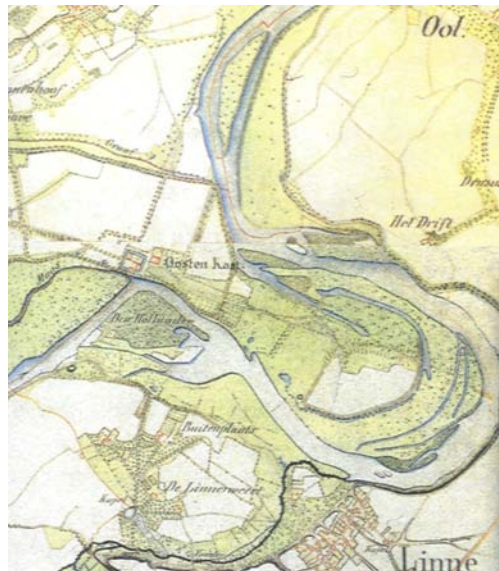

Figuur 8 - Spoorplassen

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 De recente geschiedenis van de Lus van Linne

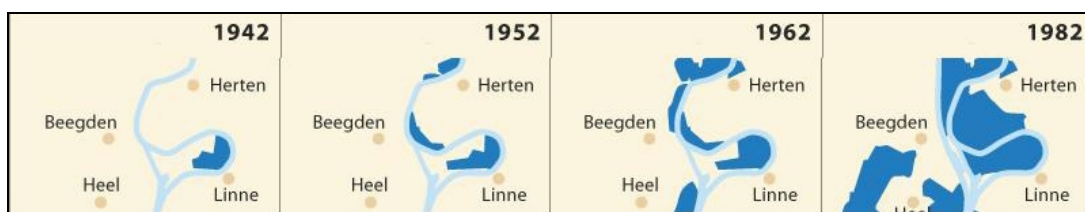
In de 19^e eeuw had de Maas bij Linne nog vrij spel. De rivierdynamiek verlegde haar loop tot een scherpe meander rond het kasteel Osen. In de binnenbocht werden grindbanken gevormd, terwijl de buitenbocht steeds verder uitgesneden werd. Intussen zou de Maas de Lus hebben kortgesloten als de rivier niet was vastgelegd met o.a. de aanleg van het sluiscomplex Linne.

Figuur 9 - Lus van Linne ca. 1840

Vrijwel het gehele gebied werd in de vorige eeuw vergraven voor de winning van een grote maat grind bedoeld voor de aanleg en het onderhoud van het ballastbed van de spoorwegen. In de loop der jaren zijn vier winplaatsen ontgraven, die onderling gescheiden bleven door dammen.

Deze grindwinningen bleven relatief ondiep en de voor de spoorwegen onbruikbare kleinere korrelgrootten zijn voor een deel in het gebied achtergebleven. Deze restvolumes bieden thans de mogelijkheid om de eindinrichting te kunnen voltooien en de haalbaarheid van het plan financieel te ondersteunen.

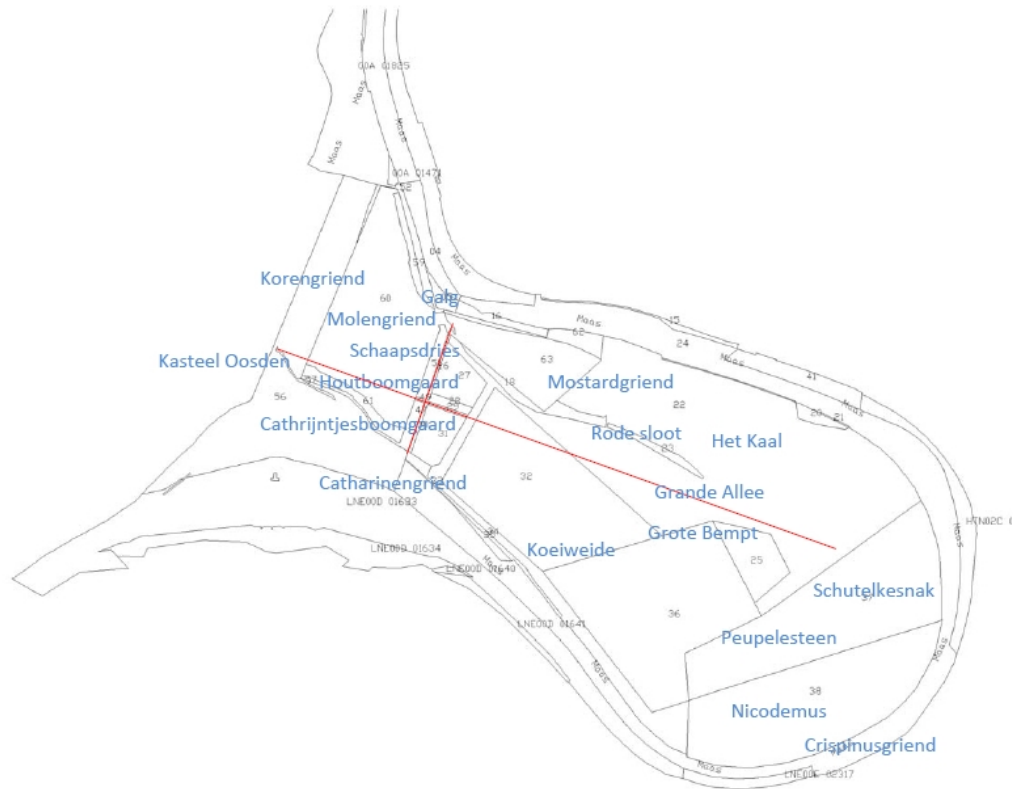

Figuur 10 - Ontwikkeling grindwinning (bron Studio Nuijten)

Na beëindiging van de laatste grindwinning is de inrichting van de Lus van Linne nooit op een samenhangende manier afgerond. Onder meer de grondeigendomsituatie heeft dit gebied als 'vergeten' doen laten liggen. De kop van de uiterwaard is in agrarisch gebruik. Dit gebied is ontstaan door opvulling van het eerste grindgat met een meters dikke laag dekgrond, waarschijnlijk uit de latere winningen.

Langs de zuidrand van de Lus ligt de "Spoorplas". Deze relatief ondiepe put kenmerkt zich door een wilgenbos rond de oever en een spontaan ontwikkelde oeverwal die is afgezet bij het hoogwater van januari 1995 en zich sindsdien heeft ontwikkeld tot een bijzonder natuurterrein. Op dit terrein is te zien welke bijzondere natuurwaarden ter plaatse

mogelijk zijn na beëindiging van intensieve landbouw en het scheppen van ruimte voor rivierdynamiek.

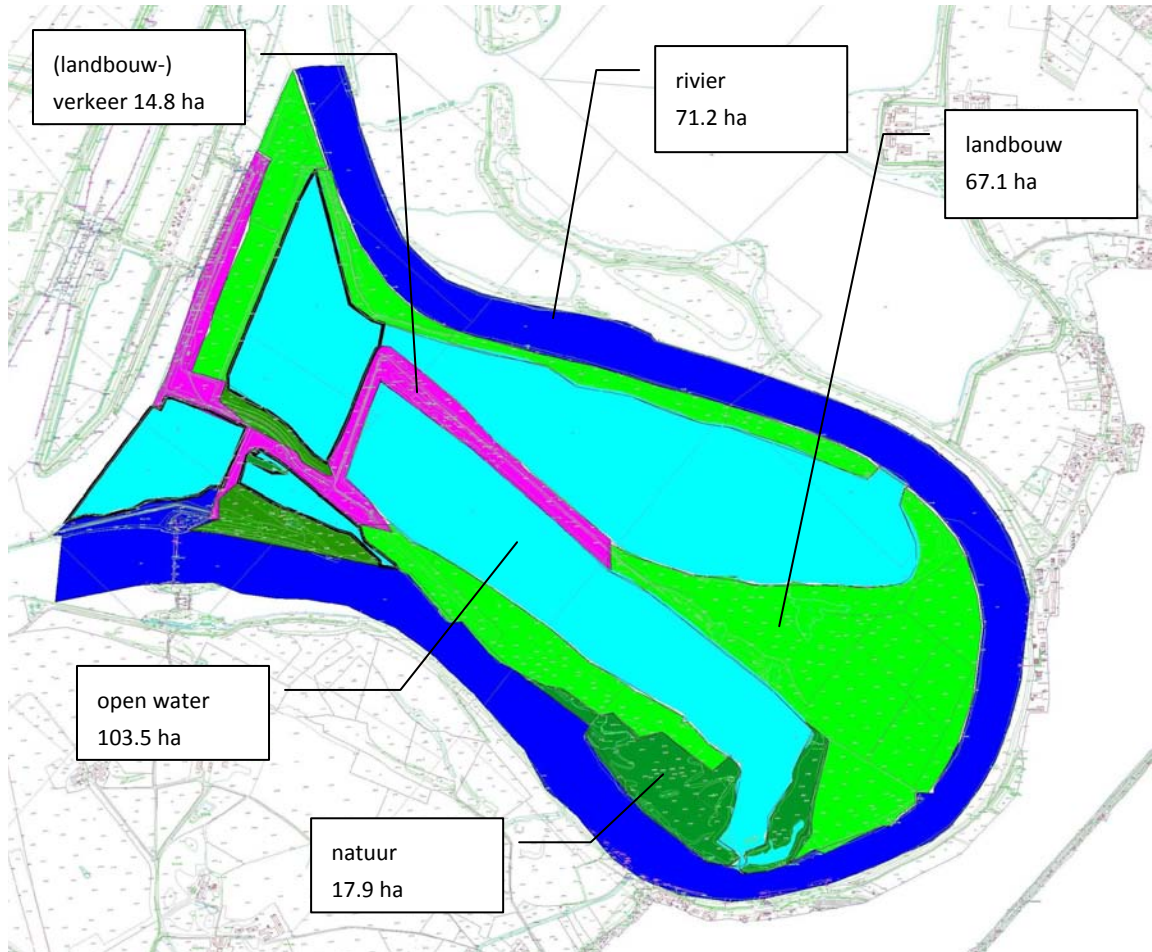

Figuur 11 - Historische assen en namen in het Plangebied (Kadaster en karteringen)

Direct stroomopwaarts van de Lus van Linne is in de eerste helft van de 20e eeuw de stuw Linne en het sluiscomplex Linne aangelegd. Voor de scheepvaart is de 6 kilometer lange meanderboog daarmee afgesneden. Later is daar het Lateraalkanaal naast gelegd. De Maas stroomt als onbevaren rivier door de meanderbocht. Bij hoogwaters bouwt zich een verhang van 1 à 1.5 meter peilverschil tussen het begin en het einde van de Lus. De dammen tussen de grindplassen spelen daarbij een belangrijke stroomgeleidende rol. Het gebied biedt daardoor bijzondere potenties voor rivierverruiming. Deze potenties zijn ook onderkend in de Integrale Verkenning Maas (IVM2). Rijkswaterstaat schetst in dit gebied een drietal opties om op de langere termijn de hoogwaterstanden te verlagen als de Maasafvoer door de klimaatwijzigingen verder toeneemt.

2.2 Huidige situatie

Het daadwerkelijke huidige gebruik van de Lus van Linne is gemengd, bestaande uit de hoofdgroepen in onderstaande figuur.

Figuur 12 - Huidig daadwerkelijk grondgebruik in het Projectgebied

In het Projectgebied van 203 ha bevindt zich momenteel meer dan 50% open water, meer dan 40% wordt agrarisch gebruikt en op een gedeelte van het overige is spontaan een waardevolle natuur ontstaan. Daarmee vertoont de Lus van Linne kenmerken van een rustgebied.

2.2.1 Landschap

Opbouw en samenhang

Door de winning van spoorgrind over het gehele Plangebied en de bouw van de Sluis Linne zijn vrijwel alle historische landschapselementen verdwenen. Met het huidige statische gemengde gebruik voor landbouw, natuur, en wateroppervlakten bestaat in de Lus van Linne slechts weinig samenhang en variatie in landschap.

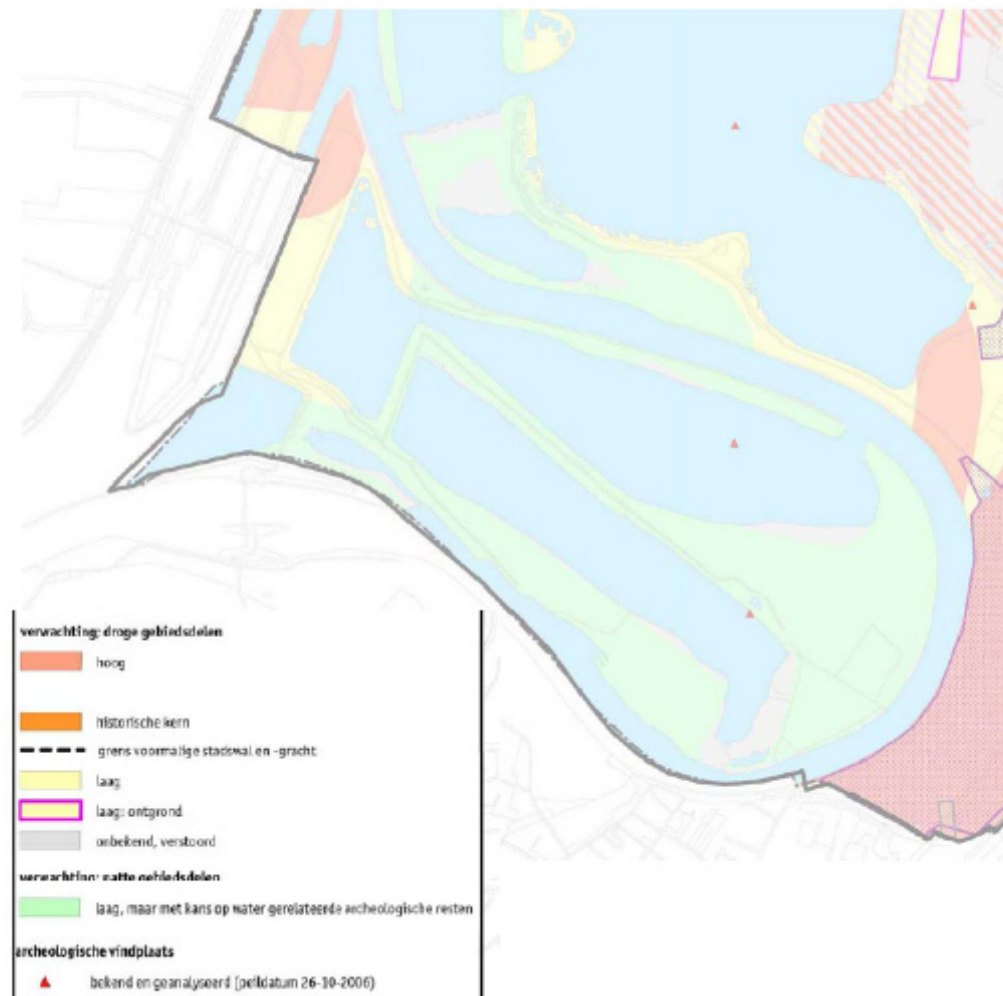
Visueel

Het water, en de openheid die hiermee samenhangt zijn kenmerkend voor het plangebied. Dit geldt ook voor de landschapswaarden die samenhangen met het water en de oevers. Het plangebied wordt ingeklemd door de Maas. Er is geen bebouwing aanwezig. De smalle kaden tussen de plassen zijn begroeid met hoge bomenrijen.

Cultuurhistorie en archeologie

De "Nota archeologie" van de gemeente Roermond (2008) geeft inzicht in de (mogelijke) aanwezigheid van archeologische waarden in het plangebied. Uit dit rapport blijkt dat binnen het plangebied diverse reeds bekende vindplaatsen liggen. De verwachte dichtheid van vindplaatsen is binnen het plangebied overwegend laag.

Er zijn in de Lus van Linne geen cultuurhistorisch waardevolle panden, gemeentelijke monumenten en Rijksmonumenten. Ook bevat het landschap nauwelijks cultuurhistorie behoudens de winning van spoorgrond.

Figuur 13 - Uitsnede beleidskaart archeologie gemeente Roermond

2.2.2 Economie en toerisme

De plassen en oevers van de Lus van Linne hebben momenteel een extensief gebruik voor recreatie. Er zijn geen toeristisch-recreatieve voorzieningen of boerderijen aanwezig. Meestal ligt het gebied er verlaten bij. Doordat het meeste oppervlak privaat eigendom is, zijn toegangswegen afgesloten. Er komen slechts weinig vissers en wandelaars en oeverrecreanten. Vanaf de sluis leidt een fietspad over de stuw van Linne. Dit fietspad heeft een infrastructurele functie tussen de beide Maasoevers, maar ook wordt er (natuur)recreatief gebruik van gemaakt.

Tevens bevat het plangebied ca. 100 hectare water. Daarvan is de noordelijke Gerelingsplas formeel toegankelijk voor (kleine) recreatievaart. Een groeiende zandbank verhindert echter doorgang voor gemotoriseerde schepen. Momenteel wordt van de Maas en de zuidwestelijke plas Den Hollander gebruikt gemaakt door snelle motorboten.

Wel bestaat een intensief gebruik voor landbouw als weiland en akker. Meer dan 80ha terrein en kaden zijn (kortlopend) verpacht. Percelen maïsteelt wisselen af met beweiding door koeien. Momenteel is een drietal boerenbedrijven voor hun bedrijfsvoering in belangrijke mate afhankelijk van de landbouwoppervlakten.

De delfstofwinning in het gebied is begin jaren '90 geheel tot stilstand gekomen. De winning van spoorgrind en de belading bij Linne in kantelbakwagons werd al in de jaren '70 beëindigd om economische redenen en omdat de voorkeur ontstond voor de toepassing van hoekig gebroken rots als ballastbed.

2.2.3 Natuur

Actuele waarden

In het plangebied komt lokaal een aantal hoge natuurwaarden voor. Enerzijds ligt de natuurwaarde in het voorkomen van bijzondere soorten, en anderzijds in een aantal bijzondere terreintypen die voor een deel ontstaan zijn door recente morfodynamische processen van de Maas.

In 2006 is het gebied onderzocht (Groenplanning 2006) op het voorkomen van beschermde soorten. Daaruit komen de volgende belangrijkste soorten naar voren:

- Van de rode lijst broedvogels komen in het plangebied met een relatief groot aandeel voor : Grauwe vliegenvanger, Koekoek, Nachtegaal, Oeverzwaluw, Kleine plevier, IJsvogel, Blauwe reiger, Bergeend, Graspieper, Grauwe gans, Krakeend, Kuifeend en Zomertortel.
- Bijzonder is het voorkomen van een familiegroep Bevers en de hoge aantallen Gewone dwergvleermuis en Watervleermuis.
- Het voorkomen van de beschermde plantensoorten Wilde marjolein en Grasklokje samen met een aantal soorten van de Rode lijst als Kleine pimpernel, Grote leeuwenklauw, Spiesleeuwenbek, Kattedoorn, Kleine ratelaar, Grote tijm en Gewone agrimonie.

De grazige oeverzone tussen de Maas en de Spoorplas heeft zich de laatste jaren ontwikkeld tot een van de belangrijkste opgroei- en ruigebieden van de Grauwe gans in het Maasplassengebied. Succesvolle broedvogels ruien in de directe omgeving van de

broedlocatie vanwege de zorg voor de nog niet vliegvlugge jongen (opgroeigebied). In 2005 werden ca 250 ganzen waargenomen (niet-broeders of niet-succesvolle broeders, in combinatie met ruiende families. In het “Beheerplan overzomerende Grauwe ganzen in de provincie Limburg” wordt een gericht gedoogbeleid voorgesteld teneinde deze kwaliteit voor de toekomst te behouden.

Verder blijken de plassen in de Lus van Linne relatief ondiep in vergelijking met andere Maasplassen in de regio, waarmee ze voor duikende vogels van belang zijn. De Lus van Linne blijkt ook voor vele andere pleisterende watervogels een gewilde verblijfplaats, aangezien een relatief groot deel van de getelde aantallen in het Maasplassengebied hier gelokaliseerd zijn. Dit is mede een gevolg van de rust door een relatief moeilijke bereikbaarheid.

Het aantal vissoorten in de plassen is beperkt. Vanuit de lokale visvereniging wordt slechts voornamelijk blei, brasem en snoek gemeld.

Figuur 14 - Oostelijke oeverzone van de Spoorplas (april 2007)
met een fraai ontwikkelde ooibosvegetatie, droogvallende slikken en vraatsporen van de Bever

Binnen de Lus van Linne komen een aantal (zeer) waardevolle natuurlijke terreindelen voor. Een aantal van deze terreingedeelten zijn pas recent ontstaan na de hoogwaters van 1993 en 1995. Als waardevolle componenten moeten genoemd worden:

- Het spontaan ontwikkelde zachthoutooibos aan de oostzijde van de Spoorplas, met een fraaie bosontwikkeling waarin een kolonie Blauwe reigers voorkomt en de Bever een habitat gevonden heeft.
- De goed ontwikkelde stroomdalflora op de dam langs de Maas ten zuiden van de Spoorplas.

- De hoge met populieren beplante dijk, waarin in de ondergrond een aanzet tot ontwikkeling van bosflora is waar te nemen met onder meer Brede wespenorchis en Boskortsteel.
- De doorbraakkolken in de middendam, ontstaan in januari 1995 zijn een zeer fraai voorbeeld van de habitatdiversiteit die door het toelaten van rivierdynamiek kan ontstaan. Er is een grillig landschappelijk patroon ontstaan met kuilen, bulten, steilranden en poelen.
- De vrij eroderende oevers langs de Maas, die een fraai voorbeeld vormen voor de ontwikkeling van natuurlijke rivieroever.

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000 gebied of beschermd natuurmonument. Wel maakt het plangebied onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur.

2.2.4 Rivier en veiligheid

Scheepvaart

De Lus Van Linne is bevaarbaar vanuit het noorden tot de zuidelijk gelegen Stuw van Linne. Snelvarende pleziervaart is er toegestaan. Ook maakt de recreatievaart met roeiboten en kano's gebruik van de invaart naar de Gerelingsplas om zo de beschikking te krijgen over een grote waterplas en aanlegmogelijkheden aan de oevers.

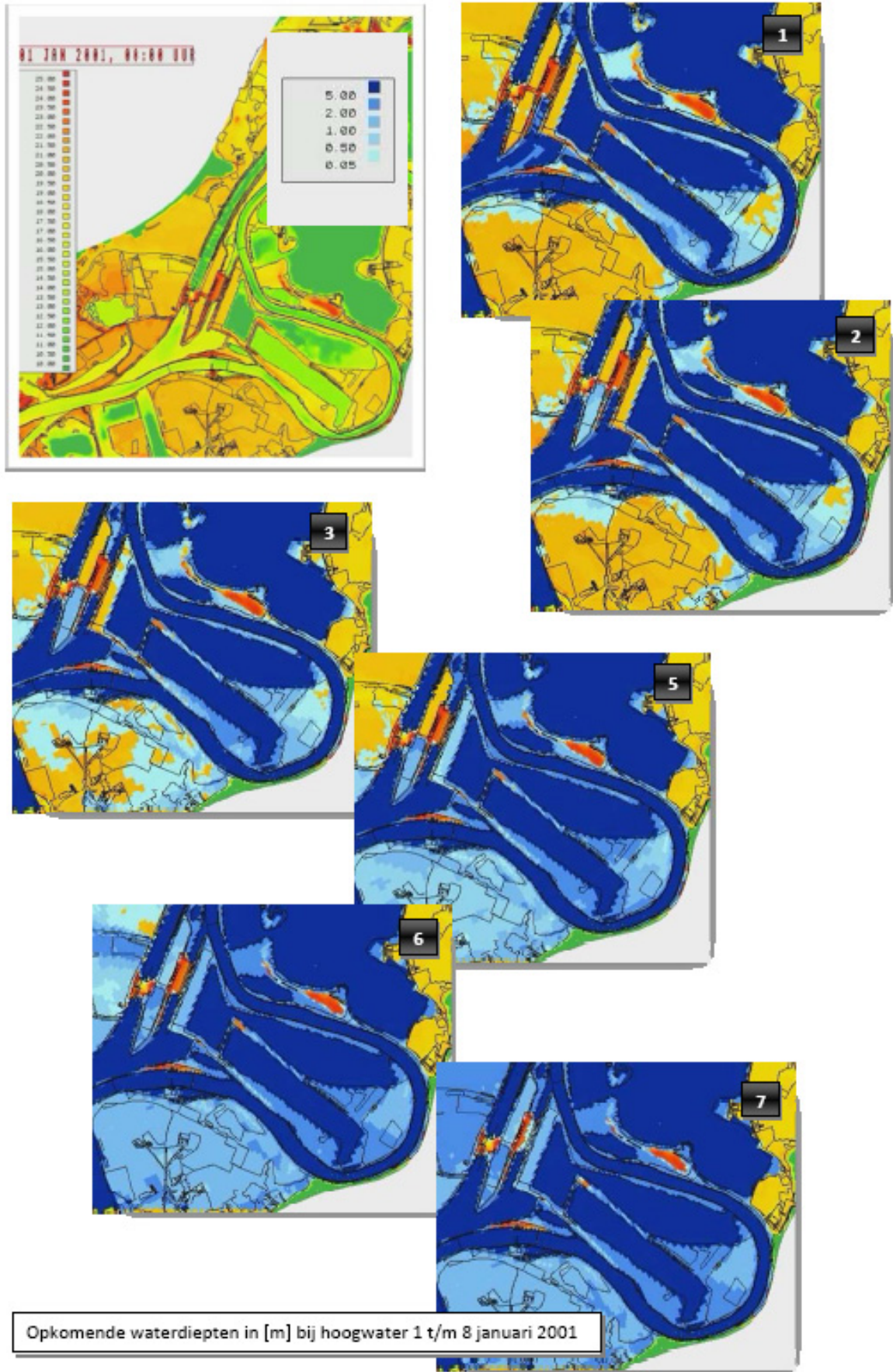

Figuur 15 - Maasoever Linne

De slingerende Maas wordt alleen gebruikt ten behoeve van de recreatie. Bij Linne is een steiger ingericht voor ligplaatsen van jachten. Beroepsvaart maakt gebruik van de westelijk gelegen Sluis Linne, het Lateraalkanaal doet dienst als vaarweg voor de beroepsvaart. Er is dus geen doorgaande beroepsvaart over de Lus van Linne. Wel vindt incidenteel transport plaats van (sloop)schepen naar een aanlegplaats bij een bedrijf ten zuidoosten van de Lus van Linne. De gemeentelijke loswal aldaar is niet meer in gebruik. Het bedrijventerrein Solvay bij Linne kent geen watertransport (meer) en zal als droog industrieterrein worden herontwikkeld.

Waterstanden

De Lus van Linne fungeert als winterbed bij hoogwater. Dit geeft een breder doorstromingsprofiel en waterberging. Naast de Stuw van Linne is een overlaat aangelegd waarvan de afloop zich kort na de stuw weer samenvoegt met het zomerbed. In het gebied zelf zijn geen werken uitgevoerd of voorzien in het kader van hoogwaterbescherming.

Figuur 16 - Waterstijging bij een hoogwatergolf (bron: RWS)

Bij lage afvoeren bestaat een groot peilverschil over de stuw Linne. Dan is er benedenstrooms een beperkt verhang in Maaslus. Bij stijgende afvoeren draait dit om: het verhang over de stuw wordt kleiner, maar het daaropvolgende verhang rond de Lus van Linne wordt groter. Deze dynamiek ter hoogte van de stuw Linne loopt nog verder op met waterstanden tussen 22 m+NAP bij een 50-jaars hoogwater en bij de maatgevende afvoer (MHW, eens in de 1250 jaar) iets meer dan 23 m+NAP.

2.2.5 Bodem en water

Bodemopbouw

De gronden in de Lus van Linne liggen veelal op ca. 18 tot 19m+NAP. De westelijke gedeelten van de dammen liggen hoger, tot ca. 24m+NAP.

De opbouw van de bodem in het plangebied is reeds globaal onderzocht. De bodem bestaat uit een deklaag rivierklei, waaronder zich na eerdere grindwinning nog her en der delfstoffen zand en grind bevinden. Ook in het oostelijk deel is het terrein al ondiep uitgebaat voor de winning van grof spoorbedgrind, waarna deze weer is aangevuld. Deze laag zand en grind reikt tot ca. 12 tot 17 meter vanaf het maaiveld. Daaronder bevindt zich fijner zand.

Ook de waterbodems van de Gerelingsplas en de Spoorplas zijn onderzocht. Hier bevindt zich een geroerde bodem van resten grind, zand en klei. Soms doet zich nog een dunne restlaag van ongeroerde touthaven voor. Ook daaronder bevindt zich vanaf ca. 12m diepte weer fijn zand.

Bodemkwaliteit

De deklaag van de weerden kent een lichte mate van verontreiniging, zoals deze overal in het Maasgebied voorkomt als gevolg van de regelmatige overstromingen van de uiterwaarden. Alle beoordeelde mengmonsters voldoen aan klasse B van het Besluit bodemkwaliteit (BBK). Ook de gemiddelde kwaliteit van het slib op de waterbodems is klasse B.

In het gebied is geen zwaardere puntvervuiling waargenomen of te verwachten gezien het historische niet-industriële gebruik.

Er is mogelijk sprake van de aanwezigheid munitie uit de tweede wereldoorlog in het gebied. Hiervan is geen inventarisatie bekend.

Grond- en oppervlaktewater

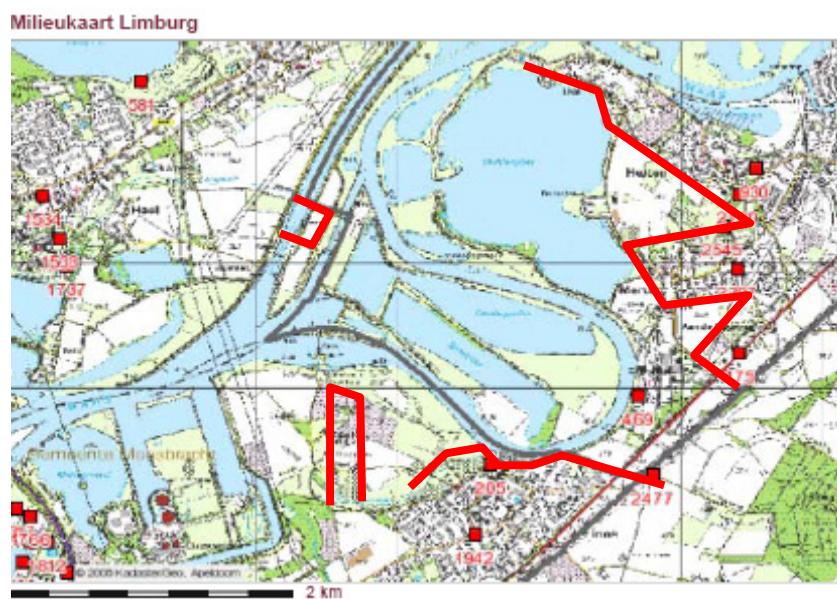
De grondwaterstanden in het plangebied worden direct beïnvloed door de rivier. De stroomsnelheid van grondwater in de ondergrond bedraagt door het grote verval over de Sluis Linne 5m/dag. In het oostelijke deel is dat 0.1m/dag.

De deklaag bestaat slechts plaatselijk. Door onbelemmerde uittrede uit de taluds stroomt (kwel)grondwater in de plassen. De intrede naar het grondwater wordt ondanks het steeds aanwezige verval echter belemmerd door afpleistering met slibdelen, zodat de plassen uitwateren via de plastoegangen. Bij hoogwater stroomt Maaswater in de plassen over de uiterwaarden heen, ca. 2 maal per jaar.

2.2.6 Milieu

Op de rand van het plangebied ligt een aantal inrichtingen met een milieuhinderkring. Het betreft direct ten zuiden en oosten van het plangebied een chemische fabriek aan de rijksweg N271, een scheepswerf bij Linne en een waterkrachtcentrale. Op grotere afstand bevindt zich een energiecentrale (Clauscentrale) bij Maasbracht

De meest nabijgelegen woonbebouwing staat in de dorpskern Linne en op het gebied van de Sluis Linne.

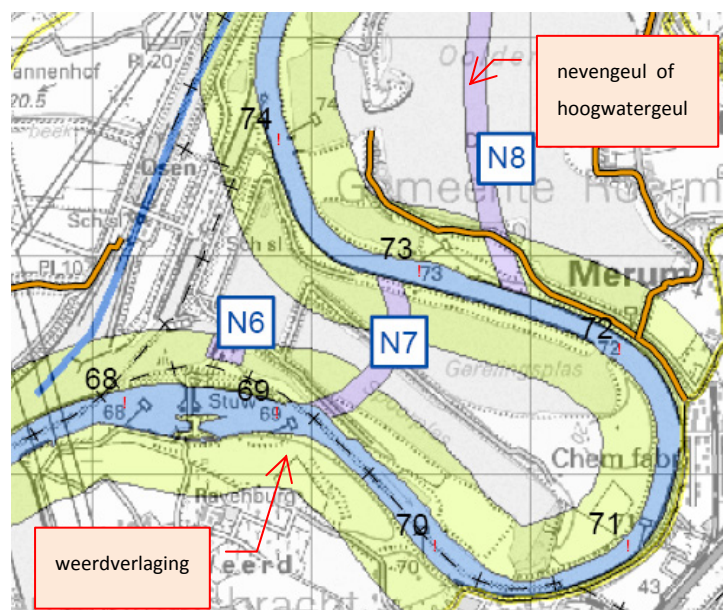
Figuur 17 - Wonen en bedrijvigheid in de omgeving

2.3 Autonome ontwikkeling

In de milieu-effectstudie zullen de effecten van het project “Nieuw leven in de Lus van Linne” worden vergeleken met de huidige situatie én de ontwikkelingen zoals deze zich daarin zonder het project zouden voordoen. Met andere woorden: de autonome ontwikkeling van de huidige situatie zal als referentie dienen voor de effectvergelijking.

Gezien het reeds decennia uitblijven van overige initiatieven wordt deze autonome ontwikkeling van het plangebied als tamelijk statisch voorgesteld. Zonder het planinitiatief zal de Lus van Linne nog lang in de huidige staat blijven:

- In het uiterste westen zal het overlaatsgebied onder beheer bij de Stichting het Limburgs Landschap zich verder verrijken tot een soorten- en structuurrijk natuurgebied.
- De agrarische gebieden zullen open blijven door begrazing en bewerking. De bemesting zal door agrarisch gebruik voortgaan.
- De agrarische percelen zullen als ganzengedooftgebied beheerd worden en in betekenis winnen als rui- en opgroeigebied voor de Grauwe gans.
- De verhouding water-land zal gelijk blijven, evenals de steilten van onderwatertaluds.
- Op korte termijn (voor 2015) zijn geen concrete plannen voor realisatie van de beoogde ecologische hoofdstructuur in de vorm van nieuwe riviergebonden dynamische natuur te verwachten.
- Ook vanuit rivierverruiming zijn geen werken voorzien: de Lus van Linne ligt tussen twee al lopende inrichtingsprojecten voor rivierverruiming van de Maas: in het zuiden het Grensmaasplan en ten noorden het Zandmaasplan. Ook de reserveringen voor rivierverruimende ingrepen op de lange termijn (zoals voorzien in de Integrale Verkenning Maas (IVM 2) maken nog géén deel uit van de referentiesituatie.

**Figuur 18 - Lange termijn reserveringen IVM2 t.b.v. rivierverruiming.
Deze maken géén deel uit van de autonome ontwikkeling.**

3 Toelichting op het initiatief

3.1 Nieuw leven in de Lus van Linne

Zoals in hoofdstuk 1 reeds is gesteld is de ambitie van de initiatiefnemer om een integrale herinrichting van de Lus van Linne te realiseren en daarmee de ruimte te scheppen voor de ontwikkeling van ruim 200 hectare robuuste, dynamische en soortenrijke riviernatuur. Het gebied moet uitgroeien tot een verbindingschakel én kerngebied in de Ecologische Hoofdstructuur in Midden-Limburg, met een meerwaarde die uitstraalt naar het gehele Maasplassengebied. Zo mogelijk zal de afvoercapaciteit van de Maas worden vergroot.

Uitgangspunt is een projectrealisatie waar de initiatiefnemer en de inwoners van Midden-Limburg trots op kunnen zijn.

Meer concreet streeft de initiatiefnemer naar de volgende doelen en uitgangspunten

- Realiseren van een duurzame inrichting die de basis legt voor een vrije, dynamische natuurontwikkeling die wordt gedragen en gestuurd door de ter plaatse nog relatief grote rivierdynamiek.
- Realiseren van een robuuste oost-westverbinding in de Ecologische Hoofdstructuur naar de hogere gronden aan beide zijden van de Maas.
- Behoud en versterking van de reeds zeer waardevolle natuurgedeelten op de zuidelijke oeverzone en aansluiting bij delen van het gebied die reeds in bezit en beheer zijn bij de Stichting het Limburgs Landschap.
- Vergroten van de veiligheid tegen overstromingen voor de omgeving.
- Benutten van de mogelijkheid om het plan mede te kunnen financieren door restgrind te winnen en per schip af te voeren uit het gebied.
- Realiseren van het plan zonder aanvoer van specie uit andere projecten.
- Ontwikkelen van een hoogwaardig ruimtelijk plan dat kan rekenen op maatschappelijk en bestuurlijke draagvlak en dat is samengesteld uit in goed overleg op korte termijn vergunbare activiteiten.

Uiteraard stellen wet- en regelgeving diverse randvoorwaarden aan het project. Deze m.e.r.-procedure wil aan deze openbare besluitvorming bijdragen.

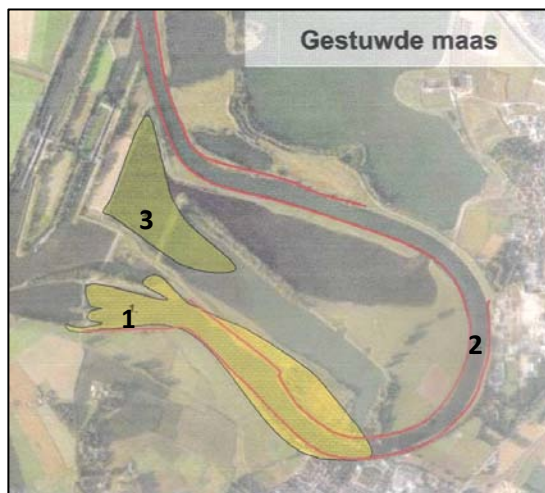

Figuur 19 - Schetsontwerp2007 van Ballast Nedam grondstoffen

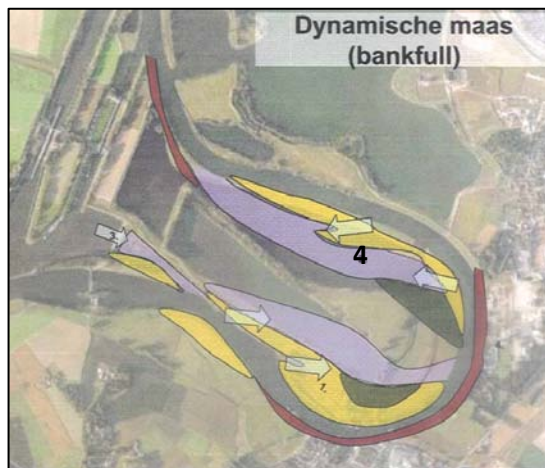
3.2 De dynamiek van de Maas als basis

De rivierdynamiek de Maas en geomorfologie van het gebied legt de basis voor het ontwerp. De dynamiek van de sterk variërende Maasafvoeren kan een bron zijn van een zich telkens herscheppend rivierlandschap.

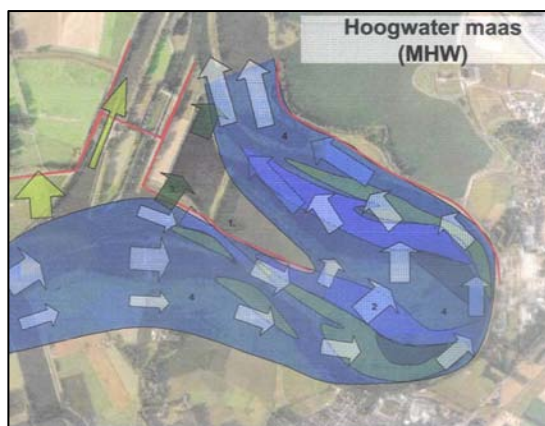
Bij de Lus van Linne is van groot belang dat er zich bij verschillende rivierwaterstanden steeds andere beddingsprocessen afspelen.

Bij lage afvoeren is er alleen direct stroomafwaarts van de stuw sprake van een zeker verhang en stroming (vlak 1). Op dit onbevaren deel kan zich nog één keer Grensmaas-natuur ontwikkelen met periodiek droogvallende grind- en zandplaten en ondiepe nevenstroompjes. Meer stroomafwaarts (vlak 2) dooft de dynamiek al snel uit in het stuwpeil. In de oksel van de lus (vlak 3) is de dynamiek extreem (geen wind, geen stromend water) maar domineert wél de ondergronds kwelstroom vanuit het veelal 4 meter hoger gelegen stuwpeil Linne!

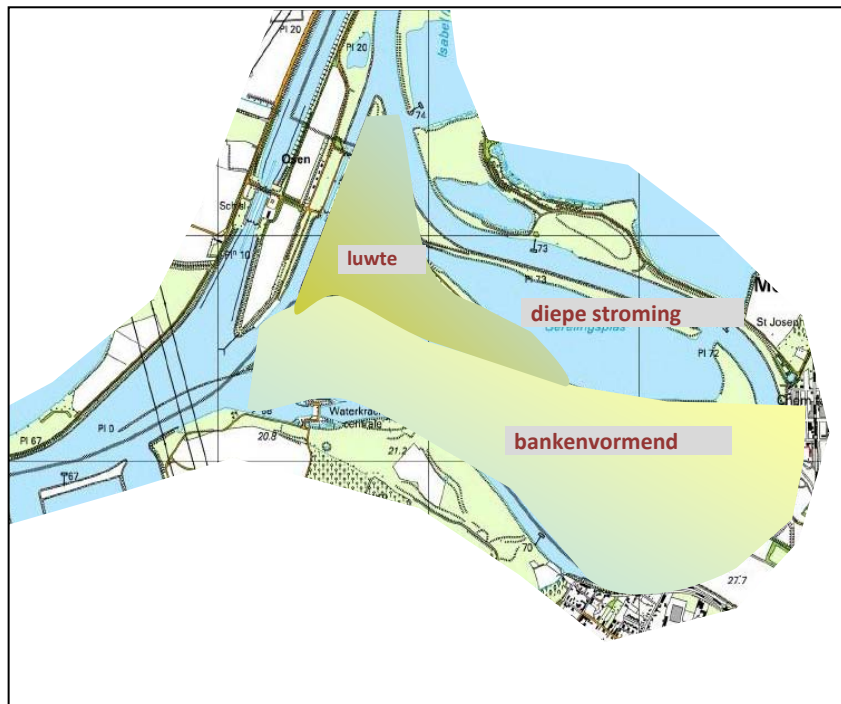
Bij toenemende afvoeren bouwt zich rond de Lus van Linne al snel een natuurlijk verhang op. De toenemende dynamiek kan worden benut voor vrij eroderende oevers op de ene plaats (rood) en vorming van oeverwallen iets verderop (geel). Door de aanleg van oevergeulen (4) kunnen deze processen worden versterkt.

Bij de echt grotere afvoeren die eens per 10 jaar of nog minder voorkomen overstroomt de hele uiterwaard en verleggen de stromingen zich vanuit de bedding naar stroombanen dwars door het gebied. Dergelijke afvoeren leiden tot incidenten. Zo zijn in januari 1995 meerdere kolken in de middenkade ontstaan én is een grote zandwaaier op de zuidelijke dam afgezet.

Figuur 20 - Dynamiek van Maas bij Linne bij verschillende rivierafvoeren

Schematisch wordt dan het projectgebied opgedeeld in 3 gebieden met verschillende dynamiek:

Figuur 21 - Indeling van het plangebied naar dynamiek en stroming

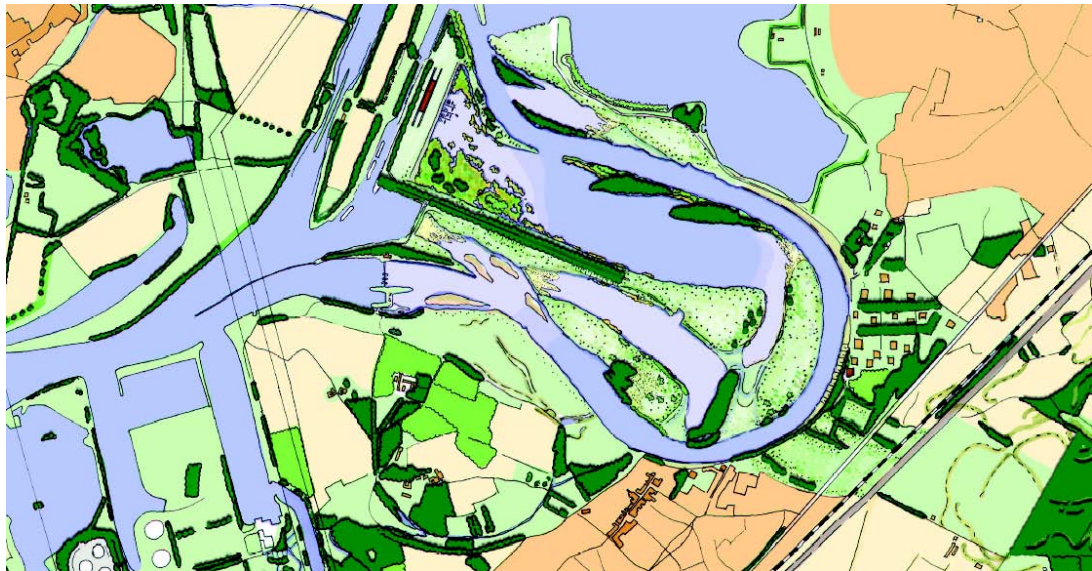
lage dynamiek

Figuur 22 - Impressies van natuur onder hoge én lage dynamiek van rivierstroming

3.3 Planproces tot heden

Een eerste schets voor de ontwikkeling van de Lus van Linne is door Ballast Nedam Grondstoffen gepresenteerd in december 2006 en besproken met diverse partijen.

Figuur 23 - Schetsbeeld planvorming december 2006

Uit deze verkenning kwam een aantal kansen én knelpunten in beeld.

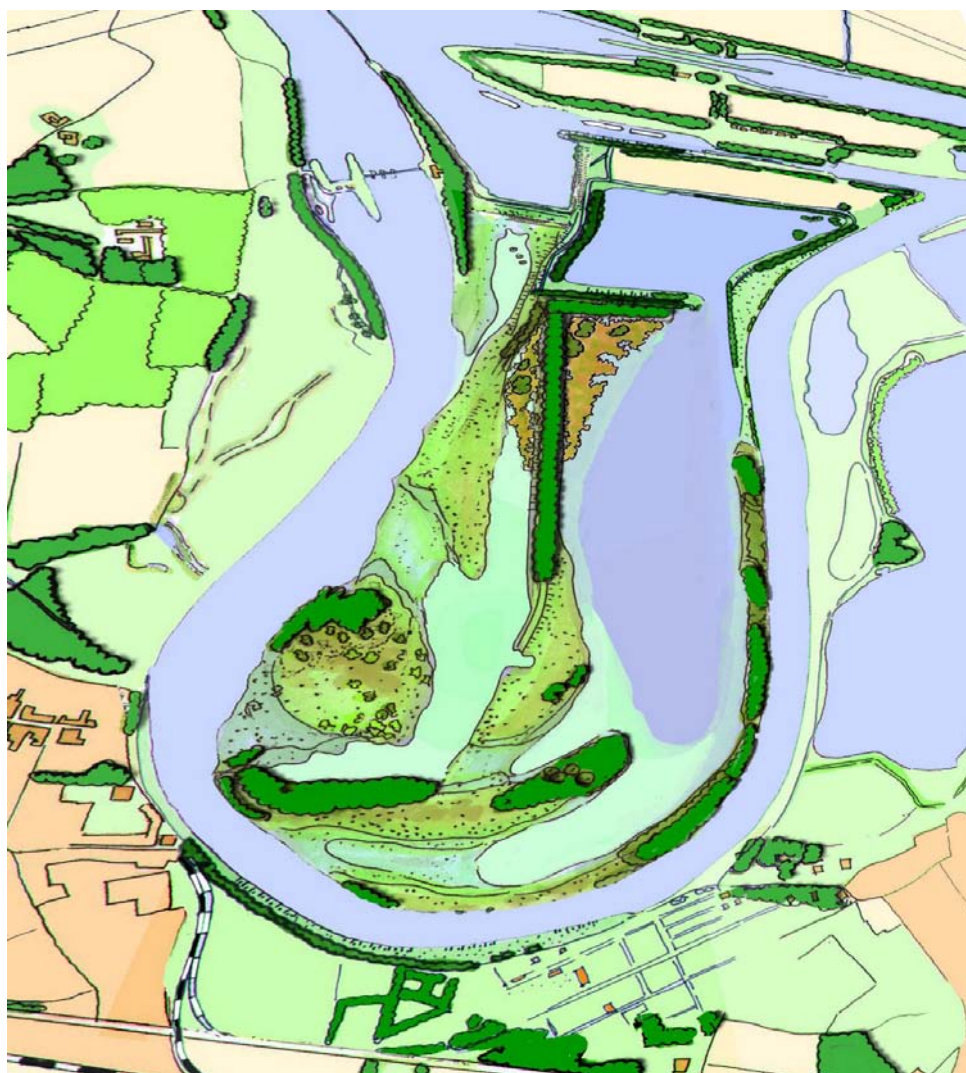
- Het voorstel om de herinrichting deels te realiseren door middel van aanvoer van overtollige specie uit andere projecten bleek niet te kunnen rekenen op enig bestuurlijk en maatschappelijk draagvlak. Bovendien bleek ook het economisch draagvlak voor een dergelijke kostendrager zeer onzeker.
- Ondanks dat de Lus van Linne in het verleden geheel vergraven is geweest bleken er nog waardevolle winbare hoeveelheden grind in de ondiepe ondergrond aanwezig.
- De Lus van Linne bleek over zeer bijzondere potenties te beschikken voor de ontwikkeling van dynamische riviernatuur, die elders in de directe omgeving van Roermond ontbreken. Lokaal bleken deze potenties zich reeds te manifesteren in bijzondere riviernatuur. Met name op de zuidelijke oeverzone rond de spoorplas hebben zich sinds het hoogwater van januari 1995 reeds zeer waardevolle natuurterreinen ontwikkeld. Deze terreindelen tonen de ontwikkelkracht van de riviernatuur aan en verdienen het te worden versterkt.
- Het gehele gebied rond de Lus van Linne bleek te zijn aangewezen als natuurontwikkelingsgebied, die een kerngebied en robuuste schakel moet gaan vormen in de Ecologische Hoofdstructuur in Midden-Limburg. Voor de realisatie van deze ambitie heeft de provincie Limburg in principe middelen beschikbaar, die echter te gering bleken om de private eigenaar tot verkoop te verleiden. De beoogd natuurbeheerder Stichting het Limburgs Landschap had inmiddels enkele kleinere delen in en rond het gebied in bezit en/of beheer

Deze (en andere) nieuwe inzichten hebben geleid tot de ontwikkeling van een geheel nieuw inrichtingsvoorstel dat in oktober 2007 onder de titel "Nieuw Leven voor de Lus van Linne" is gepresenteerd. Dit inrichtingsvoorstel is vervolgens wederom met diverse betrokken partijen besproken en op haalbaarheid getoetst. Er is een globale grondbalans opgesteld, een grondstromenplan en de exploitatie mogelijkheden zijn door de

initiatiefnemer verkend. Op basis van deze verkenning heeft Ballast Nedam Bouwgrondstoffen overeenstemming bereikt met de private eigenaar van het terrein (Stichting Landgoed Osen) over de verwerving van het terrein.

Door bureau HKV-lijn-in-water zijn in opdracht van de initiatiefnemer de rivierkundige consequenties van het inrichtingsvoorstel onderzocht. In deze studie zijn diverse varianten van damontwerpen onderzocht. Uit het rapport blijkt dat er forse waterstandsdalingen bij hoogwater bereikt kunnen worden. De beoogde natuurontwikkeling blijkt mogelijk zonder rivierkundige bezwaren. Door de kades grotendeels te verwijderen kan reeds op korte termijn desgewenst geheel invulling worden gegeven aan de lange termijn doelstellingen van rivierverruiming zoals ter plaatse beoogd in de Integrale Verkenning Maas (IVM2). In samenspraak met Rijkswaterstaat Dienst Limburg is geconcludeerd dat het wenselijk is deze rivierverruimende potentie voor een deel te benutten door in het definitieve ontwerp te kiezen voor de aanleg van trapsgewijs oplopende kades rond de uiterwaard. Vooralnog is de ambitie vastgelegd om met het initiatief een hoogwaterreductie van 20cm te realiseren naast ruimte voor vegetatie-ontwikkeling door extensief beheer.

Op basis van deze nieuwe inzichten is begin 2009 het “Basisplan” ontwikkeld.

Figuur 24 - Perspectiefschets Basisplan

3.4 Het Basisplan

Het basisplan van januari 2009 zet in op de realisatie van een natuurkerngebied in de oost-west verbinding in de EHS van robuuste omvang, gebaseerd op de dynamiek van de Maas. Door verdiepen van de noordelijke "Gerelingsplas" wordt het mogelijk de zuidelijke "Spoorplas" aan te vullen. De thans deels hooggelegen oevers worden verlaagd en betrokken in de riviermorfologie. De energie daaruit moet in een min of meer vrij spel variatie in hoogteliggingen en vegetatie veroorzaken.

In het plan worden drie oost-west gerichte dammen gehandhaafd. Deze dammen vervullen een belangrijke sleutelrol voor het optimaliseren van het ontwerp:

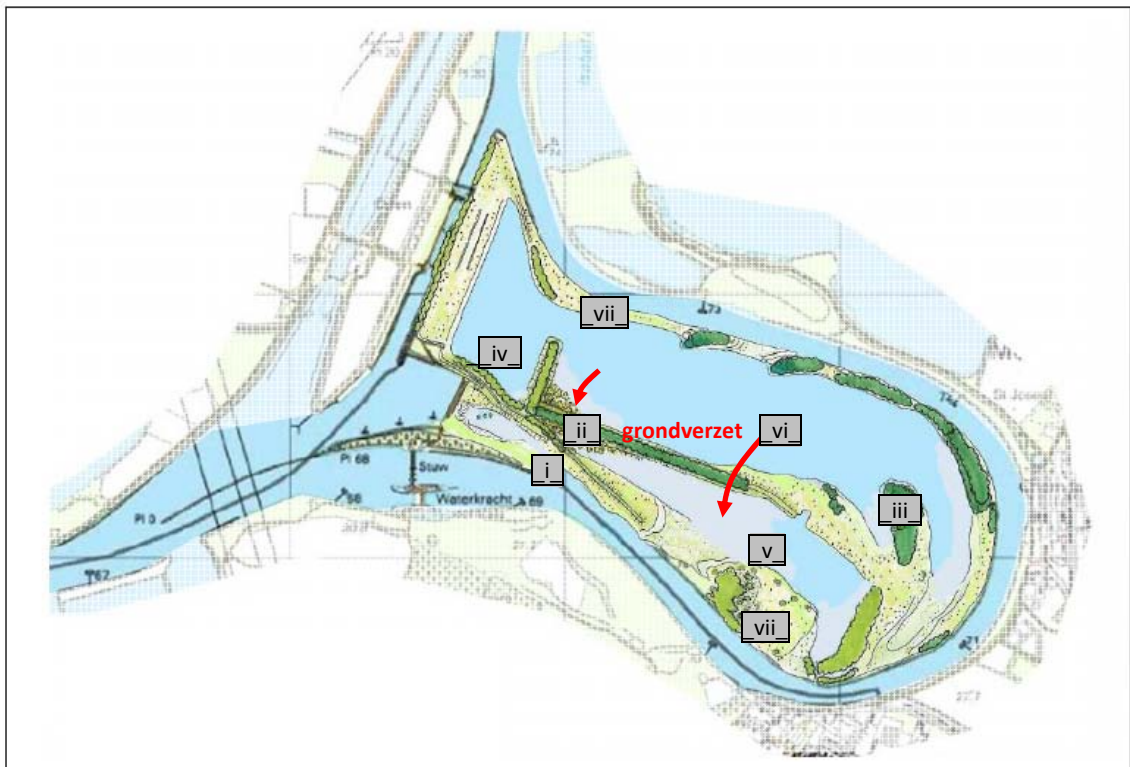
- De zuidelijke kade, van de sluis Linne langs de zuidelijke rivierarm wordt deels verlaagd om de instroom naar de verondiepte Spoorplas te vergroten.
- De centrale dam kan voor hoogwaterbeheer niet straffeloos verwijderd worden. De dam wordt verlegd naar een meer centrale plaats in de lus, terug op een historisch tracé van het landgoed Osen.
- De noordelijke dam, tussen de noordelijke bedding van de Maasmeander en de Gerelingsplas wordt deels verlaagd én gesloten. De doorvaart in deze oeverzone wordt gedempt.

Figuur 25 - Schetskaart Basisplan

Het Basisplan omvat de volgende componenten. Zie voor de lokalisering **Figuur 26**.

- i - Een vrij overstroombare zuidelijke oever, herstel dynamiek
- ii - Een nieuwe centrale kade/scheidingsdam
- iii - Een verlaagde binnenbocht, herstel dynamiek
- iv - Het gedeeltelijk handhaven van de dwarskade tussen Gerelingsplas en NS-plas
- v - Het sterk verondiepen van de Spoorplas, inbreng dynamiek
- vi - Het verdiepen van de Gerelingsplas, herplaatsen van zand
- vii - Werken voor ecologisch herstel van de Maas en de oevers, herstel dynamiek

Figuur 26 - Componenten van de voorgenomen activiteiten

i - Overstroombare zuidelijke oever

De oeverzone tussen de zuidelijke Maasoever en de Spoorplas wordt, stroomafwaarts van de huidige dam, verlaagd (weerdverlaging). Het meest westelijke deel van dit terrein is door de rivier zelf al door het hoogwater van 1995 'onder handen genomen'. Een gedeelte van het terrein is verspoeld, waarbij het vrijkomende grind en zand op de oeverzone in fraaie ruggen is afgezet. Dit gebied wordt voor een deel niet meer intensief agrarisch gebruikt en heeft zich inmiddels ontwikkeld tot een structuur- en soortenrijk natuurgebied.

Dit hele deelgebied wordt gehandhaafd. Samen met het overlaatgebied, reeds in beheer bij de Stichting het Limburgs Landschap, kan de zuidelijke oever al op korte termijn worden beheerd als een aaneengesloten begrazingsgebied.

ii - Nieuwe centrale kade

De centrale scheidingsdam tussen de Spoorplas en de Gerelingsplas wordt verplaatst in zuidelijke richting, diagonaal door de huidige Spoorplas. De nieuwe kade is een verwijzing naar de historische laan van het vroegere landgoed Osen. Deze nieuwe kade wordt beplant met Zwarte Populier. De kade vormt samen met een deel van de bestaande dwarskade de hoofdstructuur van de vernieuwde Lus van Linne, het centrale balkon vanwaar het natuurgebied kan worden ervaren. De hoogte van de nieuwe kade zal trapsgewijs aflopen. De kade zal niet zo hoog en breed worden als de huidige kade. De kade scheidt de luwte op de Gerelingsplas en vormt de basis voor moerasoevers.

iii - Verlaagde oever en herstel dynamiek

De kop van de uiterwaard, die de binnenbocht vormt van de meanderlus wordt, tot en met de huidige oever, verlaagd (weerdverlaging). In de huidige situatie is dit deelgebied nog een hooggelegen agrarisch intensief bemest gras- en akkerland.

Binnen de weerdverlaging wordt een ondiepe geul aangelegd die uitmondt in de Gerelingsplas. Deze geul zal gedimensioneerd worden naar voorbeeld van de ongekanaliseerde Maas, met een maximaal 100 meter brede bedding en een geleidelijk (1:50) oplopende oever.

iv - Handhaven dwarskade

De dwarskade evenwijdig met de sluizen wordt gehandhaafd. Deze dam markeert de grens tussen de eigendommen. Hierdoor blijft de beschutte sfeer van de meeste westelijke "NS-plas" (eigendom Limburgs Landschap) gehandhaafd én wordt de ruimtelijke maat van het landschap in zekere zin behouden.

Figuur 27 - Zichtbare rivierdynamiek

v – Verondiepen Spoorplas

De zuidelijke "Spoorplas" wordt verkleind door het herleggen van de centrale kade en sterk verondiept tot rond het minimumpeil van de Maas. Het oostelijke deel wordt in de

huidige staat gehandhaafd. Dit deel is omgeven door een bosgordel en is door een zeer fraaie geul verbonden met de Maas.

In deze geul bestaat reeds de in dit plan beoogde rivierdynamiek.

vi - Verdiepen Gerelingsplas

Na verplaatsen van de huidige scheidingsdam wordt de Gerelingsplas ter plaatse verdiept door grindwinning. De oeverzone tussen de noordelijke Maasarm en de Gerelingsplas wordt daarbij verlaagd, voor zover mogelijk en nodig voor rivierdynamiek. De daarbij vrijkomende overtollige specie wordt in de oeverzone verwerkt om deze minder steil te maken.

De Gerelingsplas wordt in principe afgesloten voor watersport, door het afsluiten van de opening naar de Maas.

Het verdwijnen van voedingsstoffen uit agrarische bedrijfsvoering wordt gecombineerd met de bezinkingsmogelijkheden van de diepere Gerelingsplas. Tezamen met waterverversing door vaker overstromen wordt in deze ca. 30m diepe plas een stabiele waterkwaliteit mogelijk.

vii - Ecologisch herstel Maas en oevers

In aanvulling op de herstelwerkzaamheden in de Lus van Linne wordt voorgesteld om zowel op de oevers als in de zomerbed van de Maas ecologische herstelwerkzaamheden uit te voeren.

Gedacht wordt aan het verwijderen van alle harde oeververdedigingen (oevererosie is immers met het verdwijnen van de landbouw geen probleem meer) en aan het verondiepen van het zomerbed direct benedenstrooms van de stuw. De Maas is hier niet bevaren én kent alleen hier een permanent verhang en alleen hier sterk wisselende waterstanden. Ook past voor het zomerbed het beëindigen c.q. inperken van het snelvaartgebied (waterskieën, speedboten) én het aanleggen van een permanent meestromende nevengeul door het overlaatgebied.

Deze werkzaamheden zullen een aanzienlijke bijdrage leveren aan de Kaderrichtlijn Water doelen. Het initiatief voor dit deel van de maatregelen ligt dan ook mede bij de rivierbeheerder.

3.5 Alternatieven en varianten

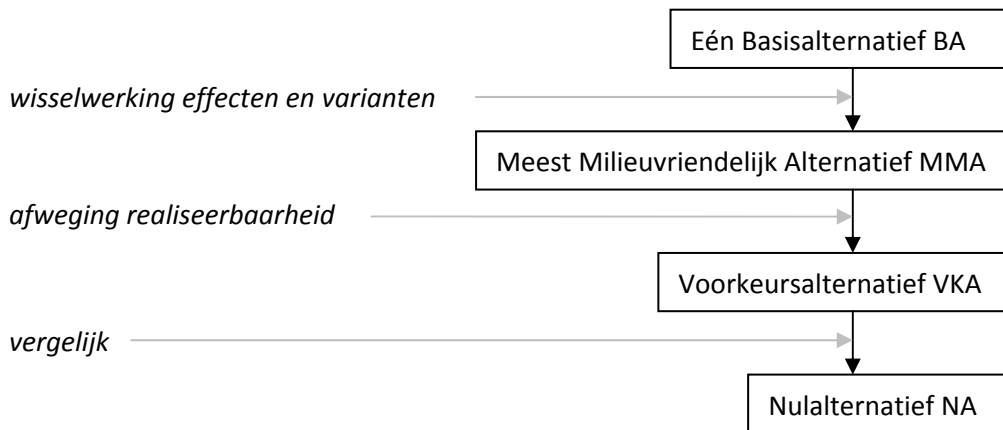
De initiatiefnemer gaat uit van het Basisplan waarbinnen een aantal varianten zullen worden ontwikkeld. Het vigerende beleid maakt duidelijk dat er in alle gevallen sprake zal moeten zijn van een natuurgerichte herinrichting, gebaseerd op de dynamiek van de Maas.

Varianten binnen het Basisplan zullen ontwikkeld worden tijdens het proces van effectenonderzoek. Indien zich de mogelijkheid van optimalisaties, vermindering van negatieve effecten of mitigatie voordoet, kan een ontwerpdetail worden aangepast als een variant. Variatiemogelijkheden worden op voorhand vermoed op het gebied van:

- optimalisatie rivierverruiming
- optimalisatie van natuurvorming door rivierdynamiek
- optimalisatie van diversificatie en duurzaamheid van ecotopen
- optimalisatie van grondverzet en herwinning van delfstoffen

Het vergelijken van het totaal van varianten op hun eigenschappen en effecten zal leiden tot het bepalen van het Meest Milieuvriendelijke Alternatief (MMA) en het Voorkeursalternatief (VKA). In het MMA worden de optimale varianten gebundeld, tezamen met eventuele te ontwikkelen mitigerende en compenserende maatregelen. Het daarna te bepalen VKA kan gelijk zijn aan het MMA, of bestaat uit alle realiseerbare aspecten daaruit. Deze alternatieven zullen vergeleken worden met de referentiesituatie van de autonome ontwikkeling: het Nulalternatief (NA).

In het m.e.r.-proces worden dus de volgende alternatieven ontwikkeld:

Figuur 28 - Ontwikkeling van alternatieven in het m.e.r.

4 Te onderzoeken effecten

4.1 Beoordelingskader

De inventarisatie en afweging van effecten van het plan komen in de milieu-effect-rapportage zelf aan de orde. In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke milieu-effecten onderzocht zullen worden en aan welke wettelijk en beleidsmatig beoordelingskader de effecten zullen moeten voldoen.

Ter voorbereiding van dit hoofdstuk is een samenvatting gemaakt van het voor dit project relevante beleid, regelgeving en genomen beslissingen. Deze samenvatting is opgenomen als bijlage.

De gevolgen voor het milieu zullen worden beschreven voor het plangebied én, waar relevant, op de bredere omgeving. Het plangebied is het gebied waar de ingrepen plaatsvinden en omvat de uiterwaard binnen de Lus van Linne, zoals omsloten door de Maas en het Sluiscomplex Linne. Daarnaast is er een zone rondom het plangebied waar de gevolgen van de ingrepen merkbaar zullen zijn. De omvang van deze zone zal voor het ieder aspect anders zijn. De geografische grenzen liggen dus niet bij voorbaat vast.

In het m.e.r. zullen zowel de effecten tijdens de realisatiefase als in de eindfase beoordeeld worden. In de realisatiefase zijn voornamelijk effecten en hinder van grootschalig grondverzet aan de orde. In de eindfase spelen met name aspecten als rivierkundige veiligheid, natuurontwikkeling en gebruiksmogelijkheden.

4.2 Rivierkundige effecten: Ruimte voor de Maas

Belangrijkste aspecten

Het handhaven van de veiligheid tegen overstromingen is een zeer harde randvoorwaarde waar het project ten alle tijden aan zal moeten voldoen. Het plan mag geen waterstandverhogende invloed hebben. Een vrije afvoer van water, ijs en sediment moet gewaarborgd blijven. Dat geldt bij zowel extreme afvoeren (1/1250 jr) als bij frequentere hoogwaters. Van groot belang is dan het behoud van de bescherming die is beoogd met de na 1995 aangelegde kaden in het programma Deltawet Grote Rivieren. Met name de kaden nabij Ool en Herten mogen niet negatief beïnvloed worden.

Daarentegen kan het plan een bijdrage leveren aan rivierverruiming die noodzakelijk wordt om het beschermingsniveau van 1/1250 jaar te kunnen handhaven bij een toekomstige verhoging van de Maasafvoeren als gevolg van de klimaatveranderingen. Voor de Maas is een Integrale Verkenning Maas 2 uitgevoerd naar de mogelijkheden op langere termijn. Nabij de Lus van Linne zijn weerdverlagingen, nevengeulen en stroombaanverkortingen in studie. Deze IVM2-maatregelen mogen door het plan niet onmogelijk gemaakt worden, maar zouden met het plan zelfs vroegtijdig gerealiseerd kunnen worden.

In het kader van de reeds lopende projecten Grensmaas en Zandmaas van Rijkswaterstaat Maaswerken zijn rond de Lus van Linne overigens géén waterstandverlagende projecten voorzien.

Voorgenomen milieueffectonderzoek

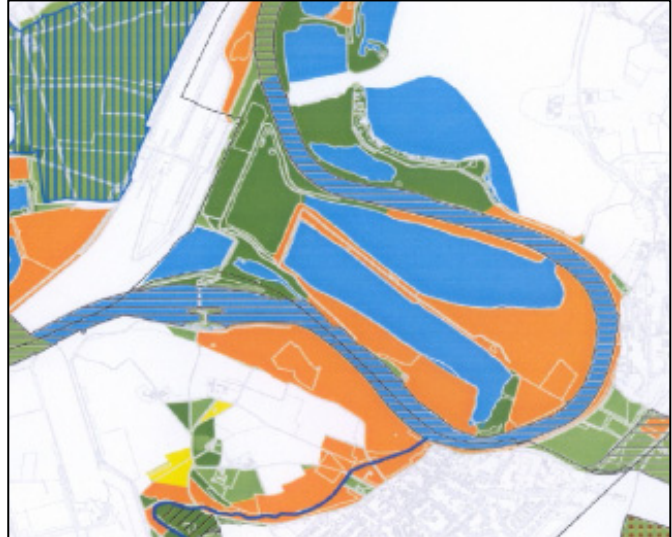
1. Het aspect veiligheid wordt beoordeeld door middel van daartoe geëigende rivierkundige modellen. De effecten worden zowel bepaald bij de maatgevende afvoer (kans op voorkomen 1/1250 per jaar) van 4.000 m³/s als bij waterstandseffecten die eens in de 250 jaar voorkomen.
2. De mate waarin onderhoud nodig is aan zomerbed wordt kwantitatief beschreven door te bezien in hoeverre er een kans op aanzanding of erosie is. Het gaat hierbij om de morfologische effecten op oevers, land en de rivier de Maas.
3. De mate van aantasting van de scheepvaartfunctie zal toetsbaar worden gemaakt door het in beeld brengen van eventuele extra beheerkosten (baggeren) en ook van veranderende dwarsstromingen. Ook de mate wordt bepaald waarin extra maatregelen genomen dienen te worden om kunstwerken zoals de Stuw Linne en/of (nieuw aangelegde) dammen te beschermen.
4. Voor de waterkeringen zijn aspecten als stabiliteit van dammen, kunstwerken (stuw), kades en dijken van belang. Deze mogen door de maatregelen niet worden aangetast. De effecten worden kwalitatief beschreven.
5. In verband met de te verwachten waterkwaliteit zal worden onderzocht waar tijdens laagwatercondities stilstaand water kan optreden en in welke mate de Gerelingsplas doorstroomd wordt.
6. De uitvoeringsfase zal diverse opeenvolgende situaties laten zien. De rivierkundige effecten van elk van die situaties zullen in kaart gebracht worden.

4.3 Natuur: Ontwikkeling kerngebied EHS

Belangrijkste aspecten

In het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL 2006) is voor de Lus van Linne het ontwikkelen van nieuwe natuur in samenhang met de rivier als concrete en heldere beleidsdoelstelling vastgelegd. De opgave is het gebied te ontwikkelen tot een kerngebied en verbindende schakel in de Middenlimburgse Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

In naaststaande EHS-kaart uit het POL 2006 zijn Natuur (groen), Nieuwe Natuur (oranje) en (te herontwikkelen) water (blauw) zichtbaar.

Figuur 29 - Nieuwe Natuur in de EHS en het POL 2006

De Maasplassen waaronder de Lus van Linne vertegenwoordigen een bijzondere waarde voor diverse watervogels. Het gebied heeft een wetland status, aangezien minimaal 1% van de wereldpopulatie van diverse vogelsoorten in het gebied verblijven.

De Lus van Linne en de wijde omgeving is niet aangewezen als Habitatrictlijn, noch in het kader van Natura 2000. Op 4 februari 2003 hebben Gedeputeerde Staten van Limburg besloten een verzoek aan de minister van LNV te richten om de Maasplassen aan te wijzen als Vogelrichtlijngebied. Dit is echter uitgesteld tot na 2010.

Figuur 30 - Kleine plevier

Er is een mogelijke samenhang van de aanwezige grote natuurwaarden met de huidige beperkte diepte van de plassen. Daardoor wordt lichtdoordringing tot op de bodem mogelijk zodat zich mogelijk bodemflora en mosselbanken hebben kunnen ontwikkelen. Daarom zijn de plassen in het POL 2006 aangemerkt als "ecologisch water", waarvoor voor ruimtelijke ontwikkelingen het "nee-tenzij" principe geldt.

Voorgenomen milieueffectonderzoek

1. Als belangrijkste criterium geldt de bijdrage die het project weet te leveren aan de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Zowel de kwaliteit als de arealen nieuwe natuur die worden verwacht zullen worden beschreven. De bijdrage wordt kwalitatief beoordeeld. Robuustheid (toekomstvastheid) en biodiversiteit zullen bij die beoordeling belangrijke aspecten zijn.
2. De effecten van het project op reeds in het gebied aanwezige en/of tijdens de uitvoering te verwachten beschermde soorten zullen worden beschreven. Beoordeeld zal worden of het project, al dan niet onder voorwaarden, uitvoerbaar zal zijn binnen de Flora- en Faunawet. Het reeds beschikbare onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied (Groenplanning 2006) zal worden geactualiseerd met recente data (Provincie Limburg, Maas in Beeld, aanvullend verkennend onderzoek, Natuurloket)
3. De toekomstige betekenis van het plangebied als broed-, rui- en foerageergebied van de Grauwe gans wordt kwalitatief beschreven. De effecten van het project op de regionale populatie zullen worden ingeschat, waarbij het Ganzenbeheerplan als toetsingskader gehanteerd zal worden.
4. Om de toekomstige natuurwaarden te kunnen kwantificeren zal een vlakdekkende ecotopenkartering worden opgesteld van zowel de actuele als de geplande situatie. Op basis daarvan zal een nadere kwantificering van de veranderingen mogelijk zijn. Vermoed wordt dat veranderingen van oevers en diepte van de plassen daarop van invloed zal zijn.

4.4 Cultuurhistorie en archeologie: Inzicht voor wat was

Belangrijkste aspecten

De herinrichting leidt onvermijdelijk tot het verstoren van eventueel aanwezige historische sporen in de ondergrond. Inzicht in de ontstaansgeschiedenis van het te ontgronden gebied is dan ook nodig om te kunnen bepalen welke historische waarden gedocumenteerd moeten worden en verloren zouden kunnen gaan. Het kan dan gaan om zowel aardkundige, archeologische als om meer recente cultuurhistorische informatie.

Mits er zorgvuldig gewerkt wordt, kunnen ontgrondingen ook kansen bieden om de historische ontwikkeling van gebieden te onderzoeken en weer opnieuw leesbaar te maken. Historische sporen kunnen worden blootgelegd en gedocumenteerd. Niet zelden komt bij ontgrondingen archeologische informatie uit de ondergrond boven water.

Voorgenomen milieueffectonderzoek

1. Om meer inzicht te verwerven in de ontstaansgeschiedenis en opbouw van de Lus van Linne zal een historische analyse van de ontwikkeling van het gebied worden uitgevoerd. Aan de hand van dit bronnenonderzoek van oud kaartmateriaal en andere historische informatie over de eerdere ontgrondingen, rivierwerken en landgebruik, worden de effecten van het project beschreven en beoordeeld.
2. Op basis van reeds voorhanden archeologische gegevens bij Provincie en andere partijen worden de mogelijke effecten op archeologische waarden kwalitatief beschreven. Gezien de lage archeologische verwachtingswaarde is een nader archeologisch onderzoek niet voorzien in de milieu-effect-studie.
3. De aardkundige (geomorfologische) waarden worden in beeld gebracht. Aangegeven wordt in hoeverre deze waarden aangetast worden én wat de mogelijkheden zijn om in de toekomst ruimte te bieden aan (nieuwe) aardkundige processen.

4.5 Landschap en landgebruik: Ruimtelijke kwaliteit

Belangrijkste aspecten

Het project zal leiden tot een andere ruimtelijke structuur, opbouw en visuele kenmerken van het landschap. Het landschapsbeeld, de landschapsstructuur én het landgebruik zullen veranderen.

Tijdens de uitvoeringsperiode zal het landschapsbeeld tijdelijk bepaald worden door de sporen van grootschalig grondverzet, verwijderen van beplanting en door de aanwezigheid van materieel, een drijvende veredelingsinstallatie en tijdelijke depots.

Voorgenomen milieueffectonderzoek

De oplossing wordt beoordeeld op zijn ruimtelijke kwaliteit. Daarbij worden de volgende aspecten in beeld gebracht:

1. De veranderingen in de beeldkwaliteit tijdens en na afloop van de herinrichting zal worden gevisualiseerd vanuit een aantal relevante standpunten.
2. De effecten op het landgebruik worden in beeld gebracht door de (mede)gebruiksmogelijkheden te beschrijven voor recreatie. Onderzocht zal worden in welke mate mogelijkheden voor watersport, oeverrecreatie en natuurbeleving door het plan worden beïnvloed.
3. Evenzo zullen effecten van het plan en de uitvoering ervan op wonen en landbouw worden onderzocht.
4. De toekomstwaarde van het landschap wordt kwalitatief beoordeeld, waarbij de robuustheid tegen toekomstige landschappelijke ontwikkelingen en de toekomstvastheid van het te voeren beheer belangrijke aspecten zijn.
5. De ruimtelijke samenhang van het landschap wordt kwalitatief beoordeeld. Relevant aspect daarbij is de mate van versnippering en de relatie met de reeds door de Stichting het Limburgs Landschap beheerde deelgebieden.

Figuur 31 - Voorbeeld van aanleg grindbank rivierverruiming Roosteren

4.6 Bodem: Zorgvuldig omgaan met eventuele verontreinigingen

Belangrijkste aspecten

In nagenoeg alle uiterwaarden en plassen van de Maas is verontreinigd rivierslib afgezet; met name in de tweede helft van de vorige eeuw. Ook in de Lus van Linne zal een deel van het sediment op de bodem van de huidige plassen én van de bovengrond van de uiterwaard ten minste licht verontreinigd zijn.

Bij de herinrichting zal een deel van deze verontreinigde bodems worden vergraven, waardoor de verontreinigingen in het milieu verspreid kunnen worden. Daar staat tegenover dat de herinrichting ook de kans biedt om, tenminste een deel van, de historische verontreinigingen te saneren.

Voorgenomen milieueffectonderzoek

1. Het oppakken, verplaatsen en elders weer plaatsen van (mogelijk) verontreinigde bodems is aan strenge en complexe wet- en regelgeving gebonden. Om zorgvuldig met de materie om te kunnen gaan is gedegen informatie over de verontreinigde situatie noodzakelijk. Op basis van nog uit te voeren aanvullend milieutechnisch onderzoek worden de beoogde grondstromen in beeld gebracht.
2. De toepassingsmogelijkheden van de vrijkomende grondstromen worden beoordeeld, op basis van de meest recente regelgeving. Bepaald wordt in hoeverre grondstromen verplaatsbaar zijn zonder gevaar van verontreiniging van onderliggende bodem, grondwater en/of oppervlaktewater.
3. Vanuit het belang van duurzaam gebruik van delfstoffen en vanuit de planonderbouwing door de initiatiefnemer worden de effecten onderzocht van afscheiding en afvoer van resten grind die zijn achtergebleven na de uitbating ten behoeve van de spoorbouw.

4.7 Hydrologie: Kwelgevoeligheid en kwelkansen

Belangrijkste aspecten

De herinrichting van de Lus van Linne kan gevolgen hebben voor de regionale grondwater- en wellicht oppervlaktewaterhuishouding. Zowel toenemende verdroging van hogere gronden als vernatting van lagere gronden in de omgeving zullen beperkt moeten blijven.

Hoewel het grondwater door wisselende Maaswaterstanden aan schommelingen onderhevig is, mag het plan niet tot grote wijzigingen in kweldruk of grondwaterstromen leiden. Naast direct overlast door kwel zijn daarbij de eventueel effecten op de stabiliteit van de ondergrond (gebouwen, kunstwerken), taluds (oeveren) en dammen belangrijke criteria.

Voorgenomen milieueffectonderzoek

1. De effecten van het project op kwel en wegzijging worden met een daartoe geëigend geohydrologisch model onderzocht. De veranderingen van grondwaterstanden en grondwaterstromingen worden beschreven.

4.8 Externe effecten: hinder door geluid, stof en veiligheid

Belangrijkste aspecten

Met name tijdens de realisatie kan het project leiden tot hinder in de directe omgeving door geluid, trillingen, verkeershinder en wellicht verminderde externe veiligheid. Hinder kan onder andere optreden als gevolg van graven, transporteren van bovengrond; winnen, verwerken en beladen van zand en grind; scheepsbewegingen; zuigen, persen en deponeren van aanvulzand en aanpassen van infrastructurele voorzieningen.

Voorgenomen milieueffectonderzoek

De externe effecten worden onderzocht:

1. Het win- en verdelingswerktuig en andere machines (bulldozers, kranen, shovels, vrachtauto's) kunnen aanleiding geven tot geluidsoverlast. De belasting op gevels van woningen in de nabijheid worden onderzocht, zowel in een worst-case als de meest waarschijnlijk situatie. De resultaten worden beoordeeld aan de hand van de meest actuele wettelijke toetsingskaders.
2. Ook eventueel laag frequente trillingen worden in beeld gebracht en beoordeeld.
3. De effecten op de externe veiligheid en verkeershinder worden kwalitatief beschreven. Mogelijkheden om deze effecten te mitigeren worden in beeld gebracht.

5 Besluiten en Procedures

5.1 Startnotiefase

Het bedrijf Ballast Nedam Grondstoffen B.V. is de initiatiefnemer van het project Nieuw Leven in de Lus van Linne en heeft deze Startnotitie opgesteld onder haar verantwoordelijkheid. De Startnotitie beschrijft in samenhang met elke m.e.r.-plichtige activiteit het initiatief en wat in de milieu-effectrapportage (m.e.r.) zal worden onderzocht. Het rapport van de m.e.r. (MER) ligt vervolgens naast elk van de te nemen m.e.r.-plichtige besluiten. Het besluit tot vaststelling van een Ontwerp-Bestemmingsplan zal genomen moeten worden door de gemeente Roermond. De andere besluiten zijn vergunningsbesluiten die vallen onder de coördinatie door de Provincie Limburg op grond van paragraaf 14.1 van de Wet Milieubeheer. De bestemmingsplanprocedure kan hiermee gelijklopen door deze (informeel) bij de coördinatie te betrekken. Op deze wijze kunnen de Startnotitie en de diverse besluiten samen en gelijktijdig de (inspraak)procedures doorlopen. In deze coördinatie zorgt het bevoegd gezag voor bekendmaking van de Startnotitie. Vervolgens kan gedurende 6 weken worden ingesproken via publicaties en de website van de Gemeente Roermond.

De Commissie voor de milieueffectrapportage (Cmer) dient binnen 9 weken na bekendmaking van de Startnotitie een advies te geven voor de richtlijnen van de inhoud van het MER. Op basis van de inspraak en na het advies van de Cmer en de wettelijke adviseurs worden de definitieve richtlijnen uiterlijk 13 weken na verschijnen van de startnotitie door het bevoegd gezag vastgesteld. In de richtlijnen is vastgelegd welke informatie het MER moet bevatten en welke onderwerpen en aspecten per onderdeel van het MER moeten worden uitgewerkt.

5.2 Mer-fase

In de m.e.r.-fase wordt het basisplan uit deze Startnotitie verder uitgewerkt met varianten en onderzocht op (milieu)effecten. Daarbij worden inspraakreacties op de Startnotitie meegenomen. Dit betreft het onderzoeken van (milieu)effecten, uitwerking daarvan tot eventuele varianten en afweging daarvan om een Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) en een Voorkeursalternatief (VA) te bepalen. Het MER moet zodanig praktisch zijn dat dit kan dienen ter onderbouwing van

- eventueel benodigde aanpassing van het Bestemmingsplan,
- benodigde vergunningen voor de activiteiten,
- uitwerking van het toekomstig terreinbeheer,
- ter voorbereiding van de uitvoering.

Het MER geeft ook aan welke gegevens ontbreken of waarin een kennisleemte bestaat. Verder wordt aangegeven welke aspecten op welke wijze tijdens en na planrealisatie zouden moeten worden gemonitord en/of geëvalueerd.

Het MER moet voorts een samenvatting bevatten, die voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van MER zelf en de effecten voor het milieu van de voorgenomen activiteit en varianten.

Parallel aan het opstellen van het MER wordt vooroverleg gevoerd voor diverse openbare procedures die worden voorbereid en opgesteld.

Na afronding van het MER wordt het MER voorgelegd aan de gemeente Roermond. Deze beoordeelt het MER binnen 6 weken nadat het is ingediend op aanvaardbaarheid. Dit betekent dat wordt bekeken of het MER voldoet aan de wettelijke eisen, tegemoet komt aan de gestelde richtlijnen en geen onjuistheden bevat. Vervolgens publiceert de gemeente Roermond gelijktijdig het MER en het vaststellingsbesluit van het (Ontwerp-) Bestemmingsplan. Na publicatie van het MER en het besluit vindt op beide documenten gedurende 6 weken inspraak plaats. Over het MER wordt advies gevraagd aan de Cmer en aan de Wettelijke Adviseurs.

5.3 Vervolfase

Na of in samenhang met het besluit zullen de volgende stappen worden doorlopen (tot ca. 2010):

- aanvragen vergunningen (zie hieronder),
- doorlopen procedures,
- publiekrechtelijke besluiten,
- afsluiten overeenkomsten grondeigenaren en toekomstig beheer,
- uitvoering,
- evaluatie.

Figuur 32 - Zicht op de Maas bij het 'Stangestel Linne' ca. 1920

5.4 Overige besluiten

De realisatie van het project Natuur voor de Lus van Linne behoeft naast het hieronder als eerste genoemde besluit meer wettelijk vereiste vergunningen en/of instemmingen. Op de meeste daarvan is inspraak door belanghebbenden en Wettelijke Adviseurs mogelijk.

Wet op de Ruimtelijke Ordening- Gemeente Roermond

Het plangebied behoeft een meer duidelijke bestemming naar natuur, te starten met een Ontwerp-Bestemmingsplan.

Wet beheer rijkswaterstaatswerken - Rijkswaterstaat Dienst Limburg

Het projectgebied valt onder het regime van de Beleidslijn Grote Rivieren en de Wet Beheer Rijkswaterstaatswerken.

Wet Bodembescherming - Rijkswaterstaat Dienst Limburg

De herplaatsing van grondstromen is onderhevig o.a. aan het Besluit Bodemkwaliteit.

Wet Verontreiniging Oppervlaktewater - Rijkswaterstaat Dienst Limburg

Het storten van zand en grond op en onder water beïnvloedt de waterkwaliteit. Dat geldt ook voor spoelwater bij grindwinning en het nat verplaatsen van aanvulmateriaal.

Keur - Waterschap Roer en Overmaas

De kunstwerken in de omgeving en de waterbeheersing buiten de Maas worden beschermd door het waterschap, zodat mogelijk een ontheffing van de waterschapskeur benodigd zal zijn.

Flora- en faunawet - Ministerie van LNV

Misschien worden bestaande soorten te zeer aangetast en is een ontheffing van natuur wetgeving nodig.

Wet Milieubeheer - Provincie Limburg

De activiteiten voor realisatie moeten met de grootste veiligheid en de geringste hinder plaatsvinden.

Ontgrondingenwet - Provincie Limburg

Omdat een flinke hoeveelheid bodem wordt verlaagd en aangevuld is een ontgrondingsvergunning benodigd. In deze procedure wordt de veiligheid van het grondverzet afgewogen, maar worden ook vrijwel alle andere belangen meegenomen. Daarom kan het bevoegd gezag voor de Ontgrondingenwet een coördinerende taak op zich nemen in de samenhang en gelijktijdigheid van alle procedures rond dit initiatief.

5.5 Betrokken actoren

In het kader van de m.e.r.-procedure heeft een aantal partijen een formele rol. Deze formele rollen in de m.e.r.-procedure zijn hieronder weergegeven.

Initiatiefnemer

Initiatiefnemer is:

Ballast Nedam Grondstoffen B.V.
Amersfoortsestraat 124d
Postbus 91
3769 ZH SOESTERBERG
Tel. 033-254 2160
www.ballast-nedam.nl
secretariaat: k.tielkemeijer@ballast-nedam.nl

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met ir. W.J.M. Duijnstee op bovenstaand adres of ir. J.J. Tiemersma via 0653-146014.

De initiatiefnemer vraagt het bevoegd gezag om

- richtlijnen voor het m.e.r. op te stellen,
- te zijner tijd het MER te aanvaarden en
- mede op basis van het op te stellen MER betreffende besluiten te nemen.

Bevoegd gezag

De bevoegdheid tot het nemen van het (eerste) m.e.r.-plichtige besluit ligt bij:

de Gemeente Roermond
Postbus 900
6040 AX ROERMOND

Overige m.e.r.-plichtige besluiten worden genomen door

de Provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Rijkswaterstaat Dienst Limburg
Postbus 25
6200 MA Maastricht

Coördinatie van procedures

Aan de Provincie Limburg zal verzocht worden om op grond van artikel 14.1 van de Wet Milieubeheer de coördinatie van vergunningsprocedures en deze milieu-effectrapportage ter hand te willen nemen. Daarmee kan de samenhang, kwaliteit en gelijktijdigheid van de procedures worden bevorderd.

Commissie voor de milieu-effectrapportage

De Commissie voor de milieueffectrapportage (Cmer) is een onafhankelijke commissie van deskundigen die de gemeente Roermond adviseert over de richtlijnen voorafgaande aan de m.e.r. Zij toetst achteraf de kwaliteit van het MER.

Wettelijke adviseurs

De wettelijke adviseurs adviseren het bevoegd gezag over de richtlijnen voor het MER en, nadat het MER gereed is, over de inhoud ervan. De wettelijke adviseurs zijn:

- de regionale inspecteur voor de Milieuhygiëne van het ministerie van VROM,
- de directeur landbouw, natuur en openluchtrecreatie van het Ministerie van LNV,
- de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (voorheen RACM),
- ook wordt het Waterschap Roer en Overmaas betrokken als adviseur.

Insprekers

In de m.e.r.-procedure zijn twee perioden van inspraak voorzien, waarbinnen eenieder in de gelegenheid wordt gesteld te reageren op de plannen. De eerste inspraakperiode volgt op de publicatie van de startnotitie. Het is dan voor een ieder mogelijk om zijn visie naar voren te brengen en voorstellen te doen voor onderwerpen, die in het MER aan de orde moeten komen. De tweede periode van inspraak volgt op de publicatie van het MER. Dan kunnen de insprekers hun mening geven over de inhoud van het MER.

Geraadpleegde instanties

Diverse partijen zijn al vanaf de eerste voorbereidingen gevraagd om input voor de planvorming. De initiatiefnemer heeft de planinhoud afgestemd op het ondersteunen van dit project en zij blijven ook tijdens de m.e.r.-procedure nauw betrokken. Hieronder volgt een opsomming van de betrokken partijen en de wijze waarop zij een rol hebben in het project.

- Stichting het Limburgs Landschap middels overleg: inrichtingswensen, , buurmanschap, aanbieden van invulling van hun doelstellingen, toekomstig beheer.
- Gemeente Roermond, Gemeente Maasgouw, Provincie Limburg middels direct overleg en middels de Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg: randvoorwaarden en ondersteuning, aanbieden van invulling van hun ambities en beleid.
- Rijkswaterstaat Dienst Limburg middels overleg: randvoorwaarden en aanbieden van invulling van hun beleid inzake rivierverruiming.
- Jos Rademakers Ecologie en Ontwikkeling middels opdracht voor vorming ecologische visie.
- Arcadis B.V. middels opdracht voor studie naar "Strategische verkenning Lus van Linne".
- Groenplanning B.V. middels opdracht voor "Quick-scan beleidskader Lus van Linne" en "Flora- en Faunaonderzoek 2006".
- HKV Lijn in Water B.V. middels opdracht voor studie naar "Rivierkundige beoordeling project Lus van Linne" en variantontwikkeling.
- Cubic Square B.V. middels opdracht voor studie naar realisatie-aspecten.

Coöperatie

Om te komen tot een integraal natuurbeheer in de gehele Lus van Linne zal in de verdere planvorming intensief worden samengewerkt met de Stichting het Limburgs Landschap. Gestreefd wordt naar een uiteindelijk eigendom van de gehele Lus van Linne door de Stichting het Limburgs Landschap, zodat verankering en integraal beheer van de natuurontwikkeling binnen een natuurorganisatie mogelijk wordt.

Bijlage Literatuurlijst

Bij de totstandkoming van het Basisplan stond o.m. de volgende literatuur ter beschikking:

- "Beleidslijn Ruimte voor de Rivier" (Ministeries VROM en V&W, 1996)
- "Bestemmingsplan Linne" (Gemeente Maasgouw, 1999)
- "Nota Belvédère" (diverse ministeries, 1999)
- "Trajectnota/MER Zandmaas/Maasroute, aanvulling Berging" (Rijkswaterstaat Maaswerken, 1999)
- "Provinciaal Omgevingsplan Limburg" (Provincie Limburg, 2001)
- "Flora- en faunawet" (Ministerie LNV, 2002)
- "Tracébesluit Zandmaas/Maasroute" (Ministerie V&W en Provincie Limburg, 2003)
- "Provinciaal Omgevingsplan Limburg, aanvulling Zandmaas" (Provincie Limburg, 2004)
- "Handreiking Ruimtelijke ontwikkeling" (Provincie Limburg, 2005)
- "Beleidsregel Mitigatie en Compensatie Natuurwaarden" (Provincie Limburg, 2005)
- "Gebiedsbeschrijving 32 Osen/Overlaat Linne" (Stichting het Limburgs Landschap, 2005)
- "Grondwaterstroming Roermond, Lus van Linne" (Infra Consult + Engineering, 2005)
- "POL-herziening op onderdelen EHS" (Provincie Limburg, 2005)
- "Reconstructieplan Noord- en Midden-Limburg" (Provincie Limburg, 2005)
- "Strategische verkenning Lus van Linne" (Arcadis, 2005)
- "Waterbodemonderzoek Gerelingsplas en Spoorplas" (Dibec Milieutechnisch Adviesbureau, 2005)
- "Beleidslijn "Grote rivieren" (Ministerie V&W, 2006)
- "Ecologische herstel- en inrichtingsprojecten Maasdal" (Rijkswaterstaat Dienst Limburg, 2006)
- "Flora- en faunaonderzoek De Lus van Linne" (concept, Groenplanning 2006)
- "Integrale Verkenning Maas 2" (Rijkswaterstaat Dienst Limburg, 2006)
- "Nota Ruimte" (Ministerie VROM, 2006)
- "Quick-scan beleidskader Lus van Linne" (Groenplanning 2006)
- "Versnellingsagenda 2005, Limburg op weg naar 2012" (Provincie Limburg, 2006)
- "Avifauna van Limburg" (Natuurhistorisch genootschap, 2007)
- "Beheerplan overzomerende Grauwe ganzen in de provincie Limburg" (Werkgroep Ganzenbeheer, 2007)
- Bestemmingsplan "Buitengebied Maas en Maasplassen" (Gemeente Roermond, 2007)
- "Nieuw Leven in de Lus van Linne" (Ballast Nedam Grondstoffen, 2007)
- "Nota archeologie" met beleidskaart archeologie (Gemeente Roermond, 2008)
- "Provinciaal Omgevingsplan 2006" (Provincie Limburg, 2007)
- "Watervogels en Wetlands in Limburg", (B. van Noorden, 1992)
- "Regiovisie 2008-2028 Midden-Limburg" (Stuurgroep Midden-Limburg, 2008)
- "Bestuursovereenkomst Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg" (diverse, 2008)
- "Bestuursovereenkomst Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg" (Provincie Limburg en diverse Gemeenten, 2008)

-
- "Het oog van Midden-Limburg, regiovisie 2008-2012" (Stuurgroep Midden-Limburg, 2008)
 - "Maas in Beeld 2 - Maasplassengebied" (diverse, 2008)
 - "Ontwerp Beleidsnota Ontgrondingen" (Provincie Limburg, 2008)
 - "Strategische Visie Roermond 2020" (Gemeente Roermond, 2008)
 - "Rivierkundige beoordeling project Lus van Linne" (HKV Lijn in Water, 2008)
 - "Handboek bestemmingsplannen 2009 versie 1.2" (Gemeente Roermond, 2009)
 - "Website Alterra, diverse kaarten natuurbescherming" (2009)
 - "Website Ministerie LNV, diverse kaarten" (2009)
 - "Website Natuurloket, tellingen kilometervakken" (2009)

Bijlage beoordelingskader

Bij deze Startnotitie behoort een bijlage waarin het relevante beleid en genomen beslissingen van het Rijk, de Provincie Limburg en de Gemeenten Roermond en Maasgouw aangegeven wordt. Het plan Nieuw Leven voor de Lus van Linne en de effecten daarvan moeten aan dat beleid getoetst en geoptimaliseerd worden.

Figuur 33 - Aan de Maasoever